PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXI. Št. 251 (6229) | TRST, petek 22. oktobra 1965

OSTER SPOR S PREDSTAVNIKOM VLADE

Socialisti zahtevali «pravične najemnine» na seji posebne komisije poslanske zbornice

Demokristjanski in komunistični poslanec sta očitala vladi glede najemnin vmešavanje v delo parlamenta - Kongres PSIUP od 16. do 19. decembra

RIM, 21. — Na sestanku posebne parlamentarne komisije o stanovanjskih najemninah je prišlo do ostro ločenih mnenj in tudi do odkrite polemike nekaterih poslancev KPI, PSI in KD s stališči in ravnanjem vlade. Komisija se je sestala ob 17.30 pod predsedstvom posl. Breganzeja, ki je poročal o dosedanjem delu in poudaril, da so glede nekaterih vprašanj že dosegli sporazum, nato pa je ugotovil vzročno povezanost med najemninami in socialnimi ter gospodarskimi vprašanji.

Podtajnik za javna dela De Cocci je nato poročal o delu vlade, ki je izdelala poglobljeno proučitev celotnega vprašanja, ter je nato povezal stanovanjske najemnine s krizo gradbene industrije, češ da bodo različne rešitve lahko imele hude posledice na gradbeništvo. Navedel je vrsto statističnih podatkov o stanju stanovanjskega fonda ter orisal različne možnosti rešitve.

Po teh izjavah je socialistični predstavnik Cucchi dejal, da temelji celotno poročilo podtajnika na napačnih osnovah, ker povezuje najemnine s krizo gradbeništva. Treba je celotno vprašanje rešiti globalno in pri tem uvesti glede najemnin načelo «pravične najemnine».

Posl. De Pasquale (KPI) je ugotovil, da zadnja seja na predsedstvu vlade, ki so se je udeležile tudi osebe, ki nimajo ničesar opraviti z vlado, predstavlja neupravičeno vmešavanje v delo posebne parlamentarne komisije. Z nič manjšo ostrino je izrekel podobno stališče demokristjanski poslanec Vittorio Colombo, češ da se je vlada nekorektno obnašala do parlamenta in da mora komisija delo nadaljevati, pri čemer mora upoštevati načelo, da se uveljavijo «pravične najemnine».

Kritike so izrekli tudi drugi poslanci, tako da je bil podtajnik prisiljen na opravičevanja, češ da je vlada delala v okviru zakonov in da ni v svojem poročilu zavzel nobenega stališča, temveč samo obrazložil razne možnosti.

S tem prvim «spopadom» v posebni komisiji poslanske zbornice se je očitno pričelo razdobje vročih polemik o stanovanjskih najemninah. Pred nekaj tedni je parlament izglasoval zakon, s katerim so «zamrznili» sedanje stanje do konca leta, ko bi bilo treba dokončno rešiti vprašanje blokiranih stanovanjskih najemnin.

To vprašanje pa že dalj časa preučuje posebna komisija poslanske zbornice, ki ima pred seboj deset zakonskih predlogov, ki so jih vložile razne skupine. Komunisti predlagajo, naj bi najemnine na splošno povezali z dohodki, ki jih prinaša stanovanje po katastru in torej na osnovi davčnih prijav. Na drugi strani so liberalci mnenja, da je treba najemnine v celoti deblokirati, čeprav v krajšem prehodnem razdobju. Socialisti in del demokristjanov se zavzemajo za «pravične najemnine», ki naj bi dosegle 5 odst. vrednosti nepremičnine za zasebna stanovanja in 10 odst. za poslovne prostore. Uradni demokristjanski predlog pa ponovno govori o liberalizaciji, ki pa bi bila izvedena postopno in z raznimi omejitvami.

Na današnji seji poslanske komisije, kot že prej na sestanku na predsedstvu vlade, so prišla do izraza bistvena nasprotja v okviru vladne večine, in to predvsem med socialisti in socialdemokrati, ki so za «pravično najemnino» in demokristjani, ki so za postopno liberalizacijo najemnin.

Celotno vprašanje pa je že zlasti zapleteno zaradi resnih posledic socialnega in gospodarskega značaja. V celoti gre za skoro šest milijonov družin, in to v veliki večini revnih družin, za upokojence ter družine, ki imajo nizke stalne dohodke in katere bi zvišanje najemnin hudo prizadelo. Poleg tega bi po nekaterih računih deblokiranje najemnin pomenilo za najemnike nov izdatek v skupnem znesku 25 milijard lir, kar bi privedlo do dviga življenjskih stroškov in preko mehanizma premične lestvice zvišanje draginjske doklade za okoli 100 milijard lir, kar vse bi imelo ponovne resne posledice gospodarskega značaja.

Končno pa je zelo malo časa za razprave, ki bodo vroče in zato tudi nujno dolgotrajne. Parlament bo šel od 1. do 15. novembra na počitnice, nato mora odobriti proračun, zaradi česar se čujejo glasovi, da bi sedanje «zamrznjenje» stanja podaljšali še za nekaj mesecev prihodnjega leta.

Pod predsedstvom Mora se je sestal ožji odbor pristojnih ministrov, ki je izdelal italijansko stališče za bližnje zasedanje ministrov evropske skupnosti Odbor ni določil sestava italijanske delegacije in je za to pooblastil Mora.

Danes se je sestal vsedržavni svet PSIUP, ki je proučil teze za kongres stranke, ki bo od 16. do 19. decembra v Rimu. Teze sestoje iz desetih poglavij z naslovi: kapitalistična reorganizacija, država in načrtovanje, politika levega centra in sile, ki se bore proti njej, nasprotja kapitalizma, mednarodna vprašanja in proučitev imperializma ,programski cilji, socialisti in katoličani v bitki proti levemu centru, problemi italijanskega in mednarodnega delavskega gibanja.

Sestala sta se vsedržavna sveta električnih sindikatov CISL in CGIL, da proučita položaj in načrt sindikalne akcije za pozitivno rešitev sindikalnega spora.

Zaključile so se volitve v notranje komisije v podjetju FIAT s sledečimi izidi (v oklepaju podatki za prejšnje volitve leta 1964):

FIOM glasov 17.517 (18.875), 21,6 odst. (22,1), mest 32 (34);
CISL 12.526 (13.405), 15,4 odst. (15,7), mest 33 (33);
SIDA 25.619 (27.546), 31,6 odst. (32,2), mest 67 (70);
UIL 23.408 (23.687), 28,8 odst. (27,8), mest 67 (65);
CISNAL 2.693 (1.892), 2,6 odst. (2,2), mest 3 (—).

Predsednik republike Saragat se je udeležil danes slovesne izročitve odlikovanj «vitezom dela», ki so bili imenovani 2. junija na dan republike. Med 25 novimi vitezi dela je tudi predsednik papirnice ob Timavu odv. Pietro Ferraro.

Stewart o Rodeziji in atomih

LONDON, 21. — Britanski zunanji minister Stewart, ki se je vrnil danes v London z devetnajstdnevnega potovanja po ZDA, Koreji in Japonski, je izjavil, da velika večina svetovne javnosti nasprotuje, da bi v Južni Rodeziji vladala vlada bele manjšine, in vsi so mnenja, da bi to bila nesreča.

Glede jedrskega orožja je minister dejal, da je zaželena pogodba proti širjenju atomskega orožja, kakor so tudi zaželeni učinkoviti sporazumi v okviru NATO.

London ostaja še vedno pri svoji formuli atlantske jedrske sile, ki pa se zdi, da ni lahko izvedljiva. Zato morajo člani NATO sedaj zadevo proučiti, in to proučevanje je Stewart začel v Washingtonu z ameriškim državnim tajnikom Deanom Ruskom.

Na vprašanje, ali je možnost, da se britanska vlada premisli glede atomske sile NATO, je Stewart odgovoril, da je britanska vlada še vedno najbolj navezana na to formulo, in je dodal, da je sprejemljiv tudi predlog ameriškega tajnika za obrambo McNamare o ustanovitvi odbora za soudeležbo pri jedrski sili v primeru neuspeha načrta o atomski sili NATO, seveda z nekaterimi pogoji. Stewart je nato dejal, da postaja zadeva vedno nujnejša, ker postaja število držav z atomskim orožjem vedno večje. Japonska vlada je med razgovori z njim pokazala veliko zanimanje za to zadevo in obravnavali so predvsem jamstva za države, ki nimajo atomskega orožja.

Na razna vprašanja glede sprejema Kitajske v OZN je Stewart izjavil, da je potrebno predvsem doseči ugodno izglasovanje za sprejem v OZN in nato preceniti učinke v okviru te organizacije. Vsekakor pa je stanje sedaj zelo negotovo.

Nobelove nagrade za kemijo in fiziko

STOCKHOLM, 21. — Danes so dodelili Nobelove nagrade za kemijo in fiziko za leto 1965. Nagrado za kemijo je dobil ameriški profesor Robert Burns Woodward s harvardske univerze za svoje prispevanje k razvoju organske sinteze.

Uradno sporočilo pravi, da je profesor Woordward v zadnjih dvajsetih letih uresničil vrsto težavnih sintez in dobil zapletene organske spojine. Prof. Rudberg, ki je danes sporočil sklep švedske akademije znanosti, je izjavil, da je bil prof. Woodward izbran med 60 kandidati in da izbira ni bila soglasna.

Nagrajenci za fiziko pa so trije, in sicer japonski profesor Siničiro Tomonaga iz Tokia ter ameriška profesorica Julian Schwinger s harvardske univerze in Richard Feynman s kalifornijskega tehnološkega inštituta. Nagrado so dobili za prispevanje na področju kvantne elektrodinamike in fizike elementarnih particel. Nagrada se bo razdelila na tri enake dele in znaša 282.000 kron (skoraj 34 milijonov lir).

Johnson zapustil bolnišnico

WASHINGTON, 21. — Predsednik Johnson je danes zapustil bolnišnico v Bethesdi in se vrnil v Belo hišo. Pred odhodom je obiskal oddelek, kjer so številni ameriški vojaki, ki so bili ranjeni v Vietnamu. Predsednik bo moral še daljši čas počivati in omejiti svojo dejavnost. Odšel bo za več časa na svoje posestvo v Teksasu.

V INDONEZIJI NI ŠE NORMALNOSTI

Vojska nadaljuje akcijo proti komunistični stranki

Na konferenci proti tujim oporiščem so sprejeli tudi resolucijo proti Indiji

DŽAKARTA, 21. — Danes je tudi vojaški guverner v Zogžakarti na srednji Javi prepovedal dejavnost indonezijske komunistične stranke in ukazal zaplembo vseh sedežev komunističnih organizacij in dokumentov. Tudi na severnem Borneu je vojaški poveljnik prepovedal politično dejavnost komunistom in odredil, da se morajo njihovi predstavniki periodično prijaviti vojaškim oblastem. Dejavnost komunistične stranke je sedaj začasno prepovedana na področju Džakarte, na južnem Celebesu ter na številnih področjih srednje in vzhodne Jave. Drugod, zlasti pa na Sumatri, so določili drastične omejitve za dejavnost komunistične stranke in njenih organizacij. Vojska je začela tudi čistko komunističnih elementov iz vojske in sindikatov, v šolah in v nekaterih ministrstvih. Notranji minister general Sumarno je dal navodila guvernerjem vseh pokrajin, naj suspendirajo vse funkcionarje, ki so osumljeni, da so bili zapleteni v upor.

V Džakarti so desničarski sindikati organizirali danes demonstracije, na katerih so zahtevali popolno prepoved komunistične stranke in obsodbo njenega predsednika Aidita. Muslimanska mladinska organizacija pa je sprejela resolucijo, s katero zahteva od vlade, naj odločno nastopi proti kitajskemu vmešavanju v indonezijske notranje zadeve.

Na konferenci proti tujim vojaškim oporiščem so sprejeli več resolucij, s katerimi med drugim zahtevajo od ZDA, naj umaknejo svoje čete iz Vietnama in naj ustavijo bombardiranje Severnega Vietnama. Dalje ugotavljajo resolucije, da spadajo angleška oporišča v Maleziji v ameriški okvir vladanja nad svetom ter pomenijo grožnjo za jugovzhodno Azijo in Indonezijo še posebej. Resolucije obtožujejo Indijo, da je napadla Pakistan.

Predsednik Sukarno je danes znova pozval indonezijsko ljudstvo, naj se vzdrži slehernega maščevalnega dejanja in naj rešuje posledice državnega udara v duhu enotnosti.

Sukarno ukazuje konec rasnih incidentov, plenitev in požiganja privatne lastnine. Na koncu poziva prebivalstvo, naj nadaljuje borbo proti kolonializmu in naj brani indonezijsko revolucijo.

Francoska atomska oborožitev

PARIZ, 21. — Minister za oborožene sile Pierre Messmer je v narodni skupščini med debato o vojaškem proračunu izjavil, da je atomska oborožitev Francije dokončno sprejeto dejstvo, na katero morajo vsi v Franciji in v tujini računati, naj bodo njihovo mnenje ali njihovi interesi kakršni koli.

Glede atomske udarne sile je general izjavil, da je prva generacija strateške jedrske sile od danes realnost, druga generacija pa bo pripravljena pred letom 1970, in da so že vsi pogoji, da bo tretja generacija mogla nastopiti le nekaj let zatem.

Minister je sporočil, da bodo v prihodnjem letu znašali vojaški izdatki 22,014 milijonov frankov, t. j. 1209 milijonov več kakor letos. Povišek znaša 5,8 odstotka, ki je nižji od odstotka zvišanja celotnega državnega proračuna, ki znaša 7 odstotkov. Delež vojaških izdatkov v javnih izdatkih, ki je leta 1958 presegal 28,2 odstotka, bo prihodnje leto znašal 21,9 odstotka.

NEW YORK, 21. — Pakistanski predstavnik v OZN je poslal predsedniku Varnostnega sveta pismo, v katerem trdi, da se Indija pripravlja na veliko ofenzivo proti pakistanskim položajem v Ražastanu. Pismo pravi, da bi v primeru tega napada sporazum o ustavitvi sovražnosti izgubil svojo veljavnost.

Sovjetski odpravnik poslov polk. Komenko pripenja Cerviju kolajno Reda patriotske vojne prve stopnje. Na desni je sovjetski poslanik Kozirev

OB ŽIVAHNIH PROTESTIH ALBANCEV IN KITAJCEV

Izvolitev skupščine in odbora Svetovne sindikalne zveze

Utemeljitev sindikalistov PSI o nujnosti enotnosti svetovnega sindikalnega gibanja in nesodelovanju v zvezi

VARŠAVA, 21. — Med živahnimi prepiri in zmerjanji, ki so jih povzročili albanski in kitajski delegati, so na kongresu Svetovne sindikalne zveze izvolili člane glavne skupščine, glavnega odbora in druge organe.

Izvolitev članov skupščine je potekala mirno, ker se sestav skupščine bistveno ni spremenil, pri volitvah glavnega odbora pa so Albanci zahtevali mesto odbornika in ne več namestnika, kot je bilo do sedaj. To zahtevo so podprli Kitajci, ki so zahtevali zamenjavo indijskega predstavnika Dangeja, predsednika indijskih sindikatov, češ da je «sodeloval z angleškimi kolonialisti». Končno je albanski delegat še obdolžil SZ, da se je zarotila z «ameriškimi imperialisti, da odstrani ljudsko oblast v Albaniji». Izvršni odbor je bil izvoljen z veliko večino glasov, glavni svet pa je kasneje ponovno izvolil za glavnega tajnika Louisa Saillanta.

Socialistični delegati CGIL so še pred volitvami podali izjavo, da se dokončno odpovedo izvolitvi v organe zveze. V utemeljitvi so ugotovili nova dejstva in pozitivna stališča, ki so prišla do izraza med debato in ki pomenijo znatno približevanje stališčem, ki jih je pred kratkim sprejel izvršni odbor CGIL. Vendar pa so prepričani, da je treba graditi enotno mednarodno sindikalno gibanje, ki ne sme več temeljiti na ideoloških ali političnih razlikah, temveč na konkretnih gospodarskih in socialnih pogojih v vsaki državi. Enotno sindikalna organizacija lahko nastane z odstranitvijo sedanjih sindikalnih central.

V glavno skupščino so bili izvoljeni trije italijanski sindikalisti: Foa (PSIUP), Bonaccini in Trentini (KPI). Tudi v izvršni odbor so bili izvoljeni trije italijanski sindikalisti, in to: Novella, Lama ter Bitossi (vsi KPI).

Afrika-Azija

ALŽIR, 21. — Danes je pripravljalni odbor afriškoazijske konference v Alžiru objavil naslednje uradno sporočilo:

«Alžirska demokratična in ljudska republika je v celoti prevzela odgovornost za sestanek druge afriškoazijske konference na določen dan. Pooblastilo, ki ga je svet ministrov dal stalnemu pripravljalnemu odboru, je «pomagati državi gostiteljici, da uredi vse potrebno za sklicanje druge afriškoazijske konference. Zgodovinska naloga, ki jo ima ta konferenca, je v okrepitvi solidarnosti narodov obeh celin in v okrepitvi njihovih sil v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. Druga afriškoazijska konferenca mora združiti vse potrebne pogoje, da bo uspešna da bo dosegla tak uspeh, ki ga pričakujejo narodi obeh celin. Za uspeh konference je potrebna čim širša udeležba afriškoazijskih držav.»

Alžirska vlada je dobila nalogo, naj po diplomatski ali po drugi poti, ki se ji zdi potrebna, obvesti države Afrike in Azije o datumu, ki je bil določen za konferenco. V nedeljo, 24. oktobra bo Alžirija poročala o odgovorih pripravljalnemu odboru.

Uradno sporočilo izrecno omenja 28. oktober, ko se bodo sestali zunanji ministri, in 5. november, ko se mora začeti konferenca najvišjih predstavnikov.

Po mnenju političnih opazovalcev bodo Kitajska, Kambodža in Pakistan še dalje vztrajali, naj se konferenca odloži. Večina članov pripravljalnega odbora pa temu nasprotuje. Sporno je tudi vprašanje, kdo je pristojen za odločanje o odložitvi: pripravljalni odbor ali pa zunanji ministri. Vsekakor bodo odgovori, ki jih bo alžirska vlada dobila od povabljenih držav, odločilni.

V Akri se je začela konferenca Organizacije afriške enotnosti

Nkrumah je v svojem govoru odločno nastopil proti rasistu Smithu in se je dotaknil važnejših mednarodnih vprašanj

AKRA, 21. — Danes se je začela v Akri konferenca državnih poglavarjev držav Organizacije afriške enotnosti. Predsednik Gane Nkrumah je v svojem govoru izrekel podporo afriških držav narodnoosvobodilnim gibanjem na afriški celini in poudaril, da so imperialistične sile, ki izkoriščajo afriške neodvisne države, tudi vir spopadov in revščine na drugih celinah. Nkrumah je govoril o trpljenju in junaštvu ljudstva Južne Afrike, Angole, Mozambika in drugih afriških dežel in je ugotovil, da je vojna v Vietnamu velika nevarnost za svetovni mir. Dodal je, da bi morali najti način, da ta vojna preneha. Prav tako bi morali iskati sporazum v indijsko-pakistanskem sporu.

Nkrumah je govoril tudi o Rodeziji in je poudaril, da Afrika ne more dovoliti, da bi se zločinski in nečloveški apartheit razširil na druga ozemlja afriške celine. «Če bo potrebno uporabiti orožje v Rodeziji, je dodal Nkrumah, pričakujemo, da bo vlada Velike Britanije uporabila silo, da stre upor.» Pripomnil je: «Prepričan sem, da bodo države OAE sprejele vse ukrepe, ki bodo potrebni, da podprejo štiri milijone Afričanov, ki predstavljajo večino prebivalstva v Rodeziji.»

Končni dnevni red dela so odobrili danes afriški zunanji ministri po nočni seji, ki se je zaključila dvanajst ur pred začetkom državnih poglavarjev. Zunanji ministri priporočajo ustanovitev afriške «sile miru», ki bi jo morali poslati na pomoč vsaki državi članici Organizacije afriške enotnosti, ki bi ji grozil napad. To silo bi morali sestavljati prostovoljci s prispevki držav članic OAE. Med 36 priporočili, ki jih bodo morali obravnavati na konferenci, je tudi priporočilo, ki poziva afriške državne poglavarje, naj pozovejo vse države sveta, da prepovedo dobavljanje orožja in vojaške opreme Južni Afriki. Vse države, ki imajo trgovske odnose z Južno Afriko, pa naj začnejo proti njej gospodarske sankcije.

Dalje so sprejeli resolucijo, ki poziva na okrepitev borbe narodnoosvobodilnih gibanj na portugalskih ozemljih v Afriki. Na konferenci niso zastopane Slonokoščena obala, Gronji Volta, Togo, Madagaskar, Gabon, Čad Niger in Dahomej. Predsedniki Senegala, Kenije, Alžirije, Maroka in Tunizije pa bodo poslali svoje predstavnike. Sedaj je v Akri 20 državnih poglavarjev od 36, ki so bili povabljeni. Drugih osem držav zastopajo zunanji ministri. Danes so Togo, Gornji Volta, Slonokoščena obala, Dahomej in Niger sporočile, da se ne bodo udeležile konference in predlagajo, naj bodo odslej sestanki afriških državnih in vladnih poglavarjev izključno v Adis Abebi, kjer je sedež glavnega tajništva organizacije.

Na sedanji konferenci bodo govorili zlasti o Rodeziji in o udeležbi afriških držav na alžirski afriškoazijski konferenci. Na zahtevo Kasavubuja so umaknili z dnevnega reda razpravo o Kongu. Kasavubu je izjavil, da po odstranitvi Čombeja odpade razlog za diskusijo o razmerah v Kongu. Isto so sklenili tudi glede južnega Sudana na zahtevo sudanske vlade.

Glavni tajnik OZN U Tant je poslal poslanico ganskemu predsedniku Nkrumahu s prošnjo, naj jo sporoči delegatom konference v Akri. V poslanici pravi U Tant, da v današnji dobi ima vsaka država, velika ali majhna, kakor vsak državnik, odgovornost, ki v veliki meri presega meje določenega področja. U Tant pravi dalje, da napori afriških držav, da okrepijo svojo neodvisnost in uvedejo odnose sodelovanja z ostalim svetom, uživajo skoraj splošno simpatijo in podporo. Kar se tiče dogodkov v Južni Afriki in na drugih delih afriške celine, ugotavlja U Tant, da so pristojni organi OZN v celoti priznali zakonitost teženj prebivalstva teh področij po svobodi in enakopravnosti. Na koncu izraža U Tant upanje, da bo takojšnja uveljavitev načel OZN dosegla, da bodo prizadete vlade razumele, da se morajo odpovedati nevarnim dejanjem.

Pozdravno brzojavko sta poslala tudi predsednik Saragat in predsednik Johnson.

PO IZMENJAVI PISEM S SMITHOM

Wilson pojde v Salisbury kjer bo nadaljeval pogajanja

Kljub temu, da je Wilson nekoliko popustil, vztraja Smith na svojem dosedanjem stališču

LONDON, 21. — Britanski visoki komisar v Salisburyju je izročil davi Wilsonov odgovor Smithu. Wilson izreka pripravljenost priti v Salisbury in izraža upanje, da se bo med svojim obiskom mogel sestati s komer koli bi se mu zdelo koristno pogovarjati se, da se najde rešitev. «Želim, da se zavedate, pravi Wilson, da je edini smoter mojega obiska najti sredstva, da premagamo mrtvo točko in da preprečimo tragične posledice, ki se jim drugače ne bi mogli izogniti. Upam, da boste hoteli sodelovati.»

Zatem pravi Wilson, da se mu zdi važna morebitna nadaljnja diskusija o slovesni pogodbi, ki bi vezala južnorodezijsko vlado, da spoštuje načela ustave iz leta 1961. Pri tem poudarja, da je britanski parlament edina suverena oblast, ki lahko prizna neodvisnost Južni Rodeziji, in če britanski parlament ne sprejme rodezijskih predlogov, nima tamkajšnja vlada nobene pravice do nezakonite akcije.

Wilson ponavlja, da britanska vlada ne more priznati neodvisnosti samo na podlagi ustave iz leta 1961 in brez formalne obveznosti, da se bo spoštovala. Dalje ugotavlja, da ne morejo vse politične skupine in stranke v Rodeziji svobodno izražati svojega mnenja, ter poudarja, da so številni nacionalistični voditelji v zaporu, in končno, da je britanska vlada pripravljena še dalje pogajati se in je dostopna za vsako novo idejo.

Predsednik južnorodezijske vlade Smith je sprejel Wilsonov predlog za ponoven sestanek v Salisburyju za obnovitev pogajanj. V svojem odgovoru pravi med drugim: «Zaradi te nove faze razvoja bom rezerviral za naše razgovore ves prihodnji teden. Kar se tiče drugih delov vaše poslanice, poudarjam, da ne morem sprejeti številnih netočnosti, ki jih vsebuje. Vendar ne bom o njih govoril v tem pismu, ker boste kmalu prišli v Salisbury.»

Pozneje je Smith izjavil časnikarjem, da je Wilsonov odgovor «pošten in iskren poskus, da bi rešili naš problem». Dodal pa je, da ta novi sestanek ne pomeni popolne obnovitve pogajanj, ker so ta končala v Londonu. Na koncu je dejal, da je za uspeh razgovorov potrebno, da se Wilson odloči «za nekatere koncesije.»

Proslava 30. obletnice sedmega kongresa komunistične internacionale

PRAGA, 21. — V Pragi so se zbrali delegati 35 komunističnih strank, da proslavijo 30. obletnico sedmega kongresa komunistične internacionale. Razpravljali bodo o «zgodovinskih rezultatih zadnjega kongresa komunistične internacionale in o sedanjem položaju». Prisotni so delegati več komunističnih strank iz Evrope, Azije, Amerike in Afrike, ni pa delegatov albanske in kitajske stranke. Med drugimi so prisotni tudi nekateri vidnejši predstavniki, ki so se udeležili sedmega kongresa, in tako: Jacques Duclos, član CK francoske partije, Dolores Ibarruri, Boris Ponomarijov član politbiroja sovjetske partije in tajnik zahodnonemške partije Paul Reimann.

V otvoritvenem govoru je tajnik KP ČSSR Koucky govoril o enotnosti vseh miroljubnih socialističnih sil, ki je še zlasti važna v sedanjem razdobju, ko je nevarnost termonuklearne vojne in se je treba braniti pred napadi imperializma. Ugotovil je, da je že sedmi kongres dokazal, da se ni mogoče boriti za mir samo v okviru socialističnih sil, temveč je treba najti nove oblike povezave z drugimi socialnimi skupinami in tudi nekaterimi skupinami buržoazije.

Boris Ponomarjov pa je govoril o možnosti novega sestanka «na vrhu» komunističnih strank. Med drugim je dejal, da so razumeli, da so globoke in važne razlike v mednarodnem komunističnem gibanju in da vodi pot enotnosti predvsem k enotnim akcijam za koordinacijo zunanje politike in politike partij. Zato pa so važni sestanki «na vrhu» komunističnih strank, pa tudi dvostranski in večstranski sestanki in razgovori. KP SZ je mnenja, da bi bil sestanek strank «na vrhu» koristen, če bi bil dobro pripravljen in bi lahko premostil različna stališča ter jih zbližal na osnovi marksizma-leninizma.

Ponomarjov je nato dejal, da je SZ naredila vse mogoče, da normalizira odnose s Kitajsko, vendar brez uspeha. V zvezi z mednarodnim položajem pa je obsodil imperialistične napade in protikomunistično kampanjo in poudaril potrebo enotnosti komunističnih sil. V borbi proti imperializmu in za mir pa je treba združiti vse miroljubne in demokratične sile na svetu, in «komunisti so trdno prepričani, da je mogoče že sedaj — kljub ideološkim razlikam — doseči konkretno enotnost s socialdemokrati». Med svojimi izvajanji je obsodil vsako obliko «revizionizma, sektaštva in dogmatizma, ki onemogoča razumevanje razvoja marksizma-leninizma v konkretnih pogojih». Nato je še zlasti obsodil dogmatizem, ki obsoja partijo na pasivnost in jo spravlja v negotov položaj. Izraz dogmatizma so tudi poskusi, da se ohranijo stare metode in uporabijo stare sheme pri graditvi socializma.

Boji v Vietnamu

SAJGON, 21. — Ameriška in južnovietnamska letala so danes odločno posegla v boje okoli taborišča Plei Me, ki so ga napadale enote osvobodilne vojske. Letala so bombardirala in obstreljevala položaje osvobodilne vojske nekaj metrov od vladnih položajev. V 36 urah so izvedla 140 napadov. Ameriški vojaški krogi trdijo, da je do sedaj padlo 90 partizanov, ne omenjajo pa vladnih izgub. Vojakom v taborišču so poslali ojačenja s helikopterji.

Nekoliko bolj severno so partizani preteklo noč napadli dve postojanki sajgonskih čet, oba napada pa sta bila odbita.

Iz Hanoja poročajo, da so bila včeraj sestreljena nad Severnim Vietnamom tri lovska letala in eno izvidniško letalo brez pilota.

DANES

V Akri se je začela včeraj konferenca poglavarjev držav Organizacije afriške enotnosti ob udeležbi 16 državnih poglavarjev, med katerimi so Naser, Haile Selasie, Seku Ture, Njerere, Modibo Keita in Kasavubu; predsedniki Senegala, Kenije, Alžirije, Maroka in Tunizije pa bodo poslali svoje predstavnike. Na konferenci ne sodeluje osem afriških držav. Konferenci je poslal poslanico glavni tajnik OZN U Tant, ki poudarja, da uživajo afriške države skoraj splošno simpatijo in podporo. Konferenco so v posebni brzojavki pozdravili tudi predsednik Saragat, predsednik Tito in Johnson. Obravnavali bodo 36 priporočil, med katerimi je tudi vprašanje afriške sile miru, ki bi pomagala vsaki napadeni državi. Eno izmed priporočil se tiče poziva, naj se prepove dobava orožja Južni Afriki.

Pripravljalni odbor afroazijske konference pa je sklenil, da bo začetek konference 5. novembra letos, ter poudaril, da mora ta konferenca združiti vse potrebne pogoje, da bo dosegla uspeh, za kar pa je nujna čim širša udeležba držav Afrike in Azije.

Glede vprašanja neodvisnosti Južne Rodezije ga bo osebno reševal britanski predsednik Wilson v Salisburyju v razgovorih s predsednikom južnorodezijske vlade. Wilson poudarja, da ne more priznati neodvisnosti samo na podlagi ustave iz leta 1961 brez formalne obveznosti, da se bo spoštovalo, in poudarja, da so številni nacionalistični voditelji še vedno v zaporu. Britanski zunanji minister Stewart pa je izjavil, da skoraj vsa svetovna javnost nasprotuje, da bi v Južni Rodeziji vladala vlada bele manjšine.

V Indoneziji se nadaljujejo začasne prepovedi delovanja komunistične stranke in se je začela tudi čistka komunističnih elementov iz vojske, sindikatov, šol in nekaterih ministrstev.

Ameriški predsednik Johnson je včeraj po operaciji zapustil bolnišnico in se vrnil v Belo hišo.

V Franciji pa bodo v prihodnjem letu izdatki za vojsko za 5,2 odst. večji. Vendar pa bo delež vojaških izdatkov, ki je pred sedmimi leti dosegal 28,2 odst. vseh javnih izdatkov, znašal prihodnje leto le 21,9 odst.

Boji v Južnem Vietnamu in bombardiranje Severnega Vietnama so se tudi včeraj nadaljevali.

Nobelovo nagrado za kemijo bo prejel neki ameriški profesor, ki je uresničil vrsto težavnih sintez in dobil nekatere organske spojine. Nagrado za fiziko pa so dobili dva ameriška in en japonski znanstvenik.

Titov pozdrav afriški konferenci

Stambolić in El Amri o odnosih med SFRJ in Jemenom

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 21. — Predsednik republike maršal Tito je brzojavno pozdravil konferenco voditeljev držav in vlad afriških držav v Akri in izrazil prepričanje, da bodo delo in rezultati konference resen prispevek k težnjam, izraženim v listini Organizacije afriške enotnosti, kar lahko olajša uspešno rešitev vprašanj afriške celine in prispeva k nadaljnji uveljavitvi konstruktivne vloge afriških držav v mednarodnih odnosih. Tito je poudaril, da Jugoslavija zelo ceni prispevek afriških držav k izboljšanju mednarodnega položaja in reševanju perečih svetovnih vprašanj v skladu z načeli miroljubnega sožitja, kar je važen činitelj v delovanju nevezanih držav in vseh miroljubnih in naprednih sil v smeri ohranitve svetovnega miru in demokratizacije mednarodnih odnosov.

Predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić je priredil danes kosilo v čast predsedniku jemenske vlade Hasanu El Amriju, ki je na čelu jemenske delegacije na uradnem obisku v Jugoslaviji. Stambolić je v zdravici med kosilom izrazil prijateljske občutke Jugoslavije do hrabrega jemenskega ljudstva v njegovi borbi za neodvisnost in uresničenje narodne enotnosti. Poudaril je veliko podobnost pogledov obeh držav na najvažnejša mednarodna vprašanja in ugotovil, da so skupna borba za mir, privrženost obeh držav politiki nevezanosti in načelom listine Združenih narodov široka osnova za nadaljnji napredek medsebojnega sodelovanja.

Hasan El Amri je odgovoril, da jemensko ljudstvo zelo ceni pomoč in podporo narodov Jugoslavije naporom jemenskega ljudstva na poti napredka. Ko je prikazal težave Jemena v borbi za neodvisnost in uresničenje notranje enotnosti, je El Amri izrazil upanje, da se bo ta borba uspešno končala.

B. B.

Komemoracija v Kragujevcu 7.000 meščanov

KRAGUJEVAC, 21. — Prebivalstvo Kragujevca in okolice je danes s slovesno manifestacijo počastilo spomin 7000 svojih sveščanov, ki so jih nacifašisti ustrelili leta 1941. Po komemorativni seji mestne skupščine, katere se je udeležil tudi prvi predsednik AVNOJ dr. Ivan Ribar, so položili vence na grobnico narodnih herojev in na grobove v spominskem parku. Ob spomeniku ustreljenih dijakov kragujevških srednjih šol pa je bila tradicionalna «velika šolska ura», katere se je udeležilo okrog 30.000 ljudi. V programu so umetniki vseh republik Jugoslavije recitirali priložnostne sestavke.

Kongo

LEOPOLDVILLE, 21. — Kongoški notranji minister Nendaka je izjavil, da bo kongoška zunanja politika ostala nespremenjena in da bodo vse pogodbe, ki jih je podpisala prejšnja vlada spoštovali. Glede osvobodilne vojne je minister izjavil, da je moč spor rešiti samo s političnimi pogajanji.

V nekaterih krogih v Leopoldvillu izjavljajo, da je nova vlada sklenila izgnati tuje vojaške svetovalce in plačance, ki jih je bil najel Čombe.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14, najnižja 10,8, ob 19. uri 11,4; zračni tlak 1026,6 raste, vlaga 50 odst., veter severovzhodnik 25 km s sunki 60 km na uro, nebo oblačno, morje razburkano, temperatura morja 18,1 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 22. oktobra Zorislava
Sonce vzide ob 6.30 in zatone ob 17.08. Dolžina dneva 10.38. Luna vzide ob 3.32 in zatone ob 16.32
Jutri, SOBOTA, 23. oktobra Severin

NA POBUDO TRŽAŠKEGA ŽUPANA

Na sestanku županov iz pokrajine razprava o urbanistični politiki

Sklenili so, da ustanovijo medobčinski koordinacijski odbor za urbanistično načrtovanje

Na pobudo tržaškega župana dr. Franzila so se včeraj sestali na tržaškem županstvu župani tržaške pokrajine, in sicer: tržaški župan dr. Franzil, miljski župan Millo, dolinski župan Dušan Lovriha, zgoniški župan Josip Guštin, repentaborski župan Mihael Guštin; devinsko-nabrežinskega župana Draga Legiša pa je zastopal ravnatelj občinskega tehničnega urada inž. Uxa.

Na sestanku so razpravljali o urbanističnih vprašanjih, ki zanimajo vse občine v pokrajini, kot na primer vprašanja prometa, s posebnim poudarkom na načrt za podzemeljsko železnico, ki so ga izdelali na tržaški univerzi, in ki naj bi povezovala Milje s Trstom in Tržičem, vprašanja industrijskih področij, turističnih področij itd. Prisotni so soglasno priznali potrebo, da je treba na teh področjih skupno delati, ker so menili, da je tržaška pokrajina enotno področje, ter da je treba zato voditi koordinirano urbanistično politiko za dosego doslednega načrtovanja struktur in raznih pobud. Zaradi tega so se dogovorili v pričakovanju deželnega urbanističnega zakona, da se sestavi medobčinski koordinacijski odbor med pristojnimi občinskimi uradi in tehnično študijsko komisijo tržaške občine za regulacijski načrt.

Dva zakonska predloga za ustanovitev pordenonske pokrajine

Deželni odbornik Coghetto je skupno z drugimi komunističnimi svetovalci predložil zakonski predlog za ustanovitev pordenonske pokrajine. Takšen predlog je predložil tudi demokristjan Bianchini skupno z drugimi svetovalci njegove skupine. Predsednik deželnega sveta de Rinaldini je izročil predloga predsedniku prve komisije, ki se bo z njima ukvarjala.

Na deželi sestanek za cesto v Lignano

V sredo je bil na deželnem odborništvu za javna dela sestanek, na katerem so razpravljali o odcepku od avto ceste v Lignanu. Sestanka so se udeležili predstavniki oblasti, ANAS in Autovie Venete, predsedoval pa mu je odbornik Masutto. Cesta se bo odcepila od avto ceste pri Ronchisu, tako da bo važno kopališko središče bolje povezano z ostalim cestnim omrežjem.

V Ljudskem domu predavanje o Slov. gledališču

Danes 22. oktobra ob 20.30 bo v mali dvorani Ljudskega doma v Ulici Madonnina 19 informativno predavanje o Slovenskem gledališču. Govoril bo dr. Filibert Benedetič. Člani gledališča bodo recitirali Cankarjeve črtice. Nastopil bo tudi pevski zbor «J. Gallus» pod vodstvom prof. Ubalda Vrabca.

Večer prireja Slovensko hrvatska ljudska prosveta. Vstop je brezplačen.

● **S podpisom sporazuma** o uvedbi novih rednih avtobusnih linij med Jugoslavijo in Avstrijo se je včeraj v Portorožu končalo dvodnevno zasedanje mešane jugoslovansko-avstrijske komisije za turistični in cestni promet. Na zasedanju so uspešno rešili tudi nekatera vprašanja v zvezi s tarifami, ki so nastala pri spremembi tečaja dinarja.

Nagrada «Mesta Trsta»

Od 20. oktobra je pri konzervatoriju «Tartini» na delu mednarodna žirija 12. nagrade «Mesta Trsta» — 4. mednarodnega natečaja za simfonične skladbe 1965. V žiriji so: Orazio Fiume, predsednik, Nadia Boulanger (Francija), Conrad Beck (Švica), Vito Levi, Virgilio Mortari in Mario Zafred. Tajnik je dr. Aldo Baldini. Pregledali bodo 77 partitur, od katerih 33 iz Italije in 44 iz 18 tujih držav: Avstrije, Belgije, Brazilije, Bolgarije, Kanade, Češkoslovaške, Francije, Nemčije, Japonske, Anglije, Izraela, Luksemburga, Holandske, Poljske, ZDA, Švedske, Švice in Madžarske. Nagraditev zmagovalcev, h kateri bodo povabljene oblasti in tisk, bo v veliki dvorani konzervatorija «Tartini» v torek 26. t. m. ob 18. uri.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

Delo deželnih komisij

Včeraj zjutraj sta se skupno sestali tretja in peta komisija deželnega sveta, ki sta razpravljali o zakonskem osnutku deželnega odbora, o prispevkih za graditev ali širjenje bolnišnic in zdravstvenih domov ter za izboljšanje zdravstvenih naprav in toplic. Komisiji sta končali razpravo o vseh 21 členih in sta z večino glasov odobrili osnutek. Vzdržali so se samo komunistični in socialistični svetovalci. Poleg poročevalca Ramanija so posegli v razpravo svetovalci Bisol, Coghetto, Dal Mas, Devetag, Metus, Morelli, Pacco, Rigutto, Urli, Volpe in Zanin.

Prva komisija pa je včeraj nadaljevala razpravo o zakonskem osnutku o prispevku patronatom, ki se ukvarjajo s socialnim skrbstvom. Včeraj so končali splošno razpravo o osnutku. Govorili so Bacicchi, Bertoli, Coloni, De Sandre, Mizzau, Škerk, Šiškovič, Stopper, Varisco in Virgolini.

Važno za Šempolaj Slivno in Praprot

Danes ob 20. uri bo v gostilni Blažina v Praprotu sestanek konzorcija s prizadetimi zaradi naftovoda. Ker je sestanek važen, vabi konzorcij prizadete, da se ga za gotovo udeležijo.

POVRATEK TRŽAŠKE DELEGACIJE Z ZASEDANJA V RIMU

Razlog krize mestnih prevoznih podjetij je v naglem razvoju zasebne motorizacije

Možnost gradnje podzemeljske železnice v Trstu z izkoriščanjem krožnega predora od Milj do Tržiča

18. in 19. t. m. je bilo v Rimu vsedržavno zasedanje o krizi mestnih in predmestnih prevozov, katerega se je udeležila tudi delegacija tržaške mestne prevozne službe. Med drugimi so bili v delegaciji odbornik za občinska industrijska podjetja in predsednik upravnega odbora podjetja Acegat dr. Stasi. Ob povratku delegacije v Trst je dr. Stasi podal izjavo o zaključkih zasedanja.

Dr. Stasi najprej poudarja, da je glavni vzrok krize mestnih prevozov v naglem razvoju zasebne motorizacije. Negativne posledice, ki jih razvoj zasebne motorizacije prinaša podjetjem javnih mestnih in predmestnih prevozov, presegajo sedanje možnosti občin in prizadetih podjetij pri reševanju tega vprašanja. Pomanjkanje takojšnjih in učinkovitih ukrepov bi spravilo v nepopravljive težave prevozna podjetja ter bi hkrati povzročilo večini italijanskih občin nerešljive finančne težkoče.

Zahteva, ki je bila glede tega postavljena vladi, bi bila upravičena predvsem zaradi potrebe, da se zagotovi prebivalstvu možnost «učinkovitega in udobnega prevoza». To vprašanje bi imelo enak pomen, kot ga imajo velika vprašanja vzgoje in zdravstva. Zato je bila postavljena vladi zahteva, ki stremi za tem, da se omogoči občinam in prevoznim podjetjem pristop k normalnim virom finansiranja, da se poenostavijo pravila glede poravnave primanjkljajev občin in podjetij, da se zagotovijo občinam ustrezna denarna nakazila, ki naj bi jih našli na primer z drugačno razdelitvijo dohodkov iz nekaterih davkov in pristojnin, ki se nanašajo na promet (davek na tekoča goriva davek na avtomobile itd.). Glede morebitnega sodelovanja države pri okrepitvi in modernizaciji mestne in predmestne prevozne službe (z ustanovitvijo posebnega vsedržavnega sklada), so bili omenjeni ukrepi, ki so bili že sprejeti v korist pooblaščenih podjetij za izvenmestne prevoze.

V zaključni resoluciji zasedanja so bile omenjene tudi obveznosti občin v pogledu urbanistične in prometne politike, ter obveznosti prevoznih podjetij v pogledu zadrževanja stroškov. Sindikalnim organizacijam pa je bil naslovljen poziv, naj sodelujejo pri uresničevanju programov občin in podjetij, ki stremijo za preureditvijo in modernizacijo prevozne službe, da bo bolj ekonomična in funkcionalna.

Na zasedanju je bilo tudi precej govora o občinski urbanistični in medkrajevni politiki in zlasti o potrebi, da se pri sestavljanju načrtov o teritorialni ureditvi še posebno upoštevajo potrebe prevozov v novih mestnih predelih.

Med vprašanji, ki so posebnega pomena za naše mesto in našo deželo, je bila omenjena možnost ureditev prevozov v deželnem okviru z okvirnim deželnim zakonom, ki naj bi ukinil sedanje razdrobljene upravne pristojnosti in jih združil na osnovi teritorialnih področij v ustanove, ki so v tem pogledu najbolj pristojne. Posebnega pomena za naše mesto je tudi analiza, ki je bila napravljena na zasedanju, o nevarnosti natrpanosti prometa v mestih z enotnim osrednjim centrom. Te nevarnosti pa niso tako velike v mestih s pravokotno urbanistično strukturo in v mestih z linearnim ali delno linearnim razvojem. V teh zadnjih oblikah se pogostoma razvija zelo intenziven promet po nekaterih voznih žilah. Ta promet se razvija v dokaj intenzivni in zgoščeni obliki skozi celotno prometno žilo in potemtakem opravičuje stalne strukture in naprave v zvezi s prometom z velikimi prevoznimi sredstvi, kakršne na primer predstavljajo podzemeljske železnice.

Te ugotovitve imajo še poseben pomen v zvezi z napovedano študijo tržaškega zavoda za urbanistiko in arhitekturo, ki ga vodi prof. Montesi, in ki proučuje možnost gradnje podzemeljske železnice v Trstu za katero bi se lahko uporabil tudi krožni predor in bi neposredno povezovala Tržič in Milje. Dr. Stasi zaključuje, da so danes možnosti za uresničenje tega načrta nekoliko večje kot doslej. To vprašanje bi moralo biti razčiščeno v prihodnjih mesecih, in sicer na deželnem zasedanju o vprašanjih mestnih in predmestih prevozov, ki bo v Trstu.

Nalezljive bolezni

V razdobju od 11. do 17. t.m. so v tržaški občini zabeležili naslednje število primerov nalezljivih obolenj: škrlatinka 4, tifoidna mrzlica 1, ošpice 2, norice 6, oslovski kašelj 1, vnetje priušesne slinavke 1, rdečke 1 (izven občine), nalezljivo vnetje jeter 7.

Lep koncert orkestra gledališča Verdi v dvorani Avditorija

V Avditoriju je bil sinoči tretji in zaključni koncert kratke ljudske sezone simfoničnega orkestra gledališča Verdi. Orkester je pod vodstvom mladega dirigenta Bruna Martinottija in Turina in s sodelovanjem pianista Alessandra Specchija iz Milana izvajal v prvem delu tri baletne plese iz De Fallovega «Triogelnika» in Ravelov koncert za klavir in orkester, v drugem delu pa slovito «Patetično simfonijo» Čajkovskega.

Medtem ko je bil orkester v De Fallovih baletih nekoliko neizrazit (razen v tretjem finalnem plesu), pa je v Ravelu dosegel sijajne efekte v subtilni in sila čustveni spremljavi odličnega pianista, ki je zlasti prvi del «Allegramente» odigral s suvereno zanesljivostjo in globokim interpretacijskim smislom. Do kraja pa sta se dirigent in orkester spojila v homogono muzikalno celoto v interpretaciji čudovite simfonije Čajkovskega. Pod dognanim interpretacijskim vodstvom dirigenta je orkester izredno čustveno tolmačil krasna melodična razpoloženja in v zadnjem odstavku patetično melanholijo silne instrumentalne barvitosti, v kateri je Čajkovski mojstrsko pričaral atmosfero umiranja in smrti.

Res krasen koncert, vreden tako lepega obiska, saj je bila dvorana že precej pred začetkom do kraja razprodana in so mnogi ljubitelji simfonične glasbe morali odhajati. To pa je istočasno tudi dokaz, kako so ti ljudski koncerti lepa in koristna pobuda, ki bi ji bilo treba dati večji razmah.

PO DOKONČNIH PODATKIH TRGOVINSKE ZBORNICE

V 9 mesecih skozi pristanišče 400.000 ton blaga več kot lani

Promet po železnici se je v prvih devetih mesecih v primerjavi z lani znižal za 230.000 ton, po cesti pa za 80.000 ton

Statistični urad tržaške trgovinske zbornice je objavil dokončne podatke o razvoju pristaniškega prometa v preteklem septembru. Iz teh podatkov je razvidno, da se je promet po morju v letošnjem septembru ponovno nekoliko dvignil v primerjavi s prometom v lanskem septembru. Promet po železnici pa je nasprotno nekoliko nazadoval in tako se je zgodilo tudi s prometom po cesti. Pomorski promet je pri dovozu napredoval od 338.969 na 353.036 ton, odvoz blaga pa je poskočil od 107.432 na 118.103 tone. Obojesmerni promet je tako napredoval od lanskih 446.401 na 471.139 ton v letošnjem septembru.

Promet po železnici je v dovozu nekoliko napredoval, in sicer od 62.157 na 63.974 ton, nasprotno pa je odvoz popustil od 83.384 na 69.879 ton. Obojesmerni promet je tako zdrknil z lanskih 145.541 na letošnjih 133.953 ton. Glede blagovnega prometa po cesti je v septembru promet s tovornjaki nekoliko napredoval v primerjavi z lanskim septembrom. Dovoz blaga se je namreč dvignil od 14.167 na 16.216 ton; promet v smeri iz Trsta v zaledje pa je nekoliko popustil ter se znižal od 128.010 na 118.820 ton. Promet v obe smeri je po vsem tem nazadoval od 142.177 na 135.036 ton.

V prvih devetih mesecih tekočega leta je pristaniški promet dal naslednje rezultate: v pomorskem prometu smo pridobili približno 400.000 ton; na železnici smo zgubili nekaj čez 230.000 ton, po cesti pa se je promet povečal za slabih 80.000 ton. Podrobnejši podatki o razvoju posameznih področij so naslednji: v pomorskem prometu je dovoz letos napredoval na 3,163.420 ton od lanskih 3,022.877; v odvozu pa se je promet povzpel celo na 1,204.215 v primerjavi z lanskim, ki je znašal 949.570 ton. Tako se je promet v obeh smereh dvignil od lanskih 3,972.447 na letošnjih 4,367.635 ton.

Na železnici je dovoz blaga nazadoval od 558.840 na 539.284 ton; padec je bil še večji v odvozu, ki se je znižal od 866.915 na 659.730 ton. Posledica vsega tega je bila, da se je celokupni promet v obeh smereh znižal od 1,425.755 ton v prvih devetih mesecih lanskega na 1,199.014 ton v ustreznem razdobju letos.

Končno naj omenimo še podrobnejše podatke o gibanju prometa po cesti: dovoz je napredoval od 138.899 na 154.022 ton, nasprotno pa je odvoz s tovornjaki nazadoval od 1,062.923 na 1,125.161 ton. Posledica tega gibanja je bila, da so tovornjaki letos odpremili 1,279.183 tone raznega blaga, medtem ko je znašal obojesmerni promet v prvih devetih mesecih lanskega leta 1,201,822 ton. Cesta torej še vedno pridobiva na prometu, medtem ko se na železnici nadaljuje postopno upadanje.

Žensko je povozil

Na pljučno kirurški oddelek bolnišnice so včeraj popoldne sprejeli 38-letno Antonio Zugan iz Ul. Forti 62, ki se bo morala zdraviti 25 dni zaradi udarcev po prsih, levem stegnu in gležnju. Ko je na zebrastem prehodu prečkala Ulico Balamonti blizu stavbe štev. 18, jo je z avtom MI 908116 podrl 43-letni Eugenio Ferrioli iz Milana. Ulica Aporti 52. Ferrioli je ponesrečenki priskočil na pomoč in jo v svojem avtu odpeljal v bolnišnico.

Z lambreto v avto

V Istrski ulici na vogalu Ul. Marenzi, se je včeraj pripetila prometna nesreča, pri kateri sta se poškodovala 57-letni delavec Valerio Colarich iz S.M.M. Spodnje 536 in 51-letna Elsa De Forno vd. Medri iz Naselja Sv. Sergija 22. Colarich je po Istrski ulici v smeri proti Sv. Jakobu vozil lambreto TS 30975, na kateri se je peljala tudi De Fornova. Ko je privozil na prej omenjeno križišče, pa je trčil v avto TS 56433, ki ga je po Ul. Marenzi privozil 38-letni Pietro Doratti s Katinarske ceste 14. Zaradi sunka sta se Colarich in De Fornova prevrnila. Odpeljali so ju v bolnišnico, kjer so oba sprejeli na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v 10 dneh. Colarich in De Fornova sta se pri nesreči pobila in ranila po glavah, obrazih in udih.

Včeraj zjutraj so na ortopedski oddelek s pridržano prognozo sprejeli 88-letno Emmo Goldschmidt vd. Varadi iz Ul. Romagna 12 zaradi zloma levega kolka. V bolnišnico je ponesrečenko spremljal njen 60-letni brat Enrico, ki je povedal, da se je sestra ponesrečila predvčerajšnjim zvečer, ko ji je spodrsnilo v spalnici in je nerodno padla.

V SOBOTO NA VRDELSKI CESTI

Otvoritev novega poslopja za slovenske višje srednje šole

Svečanosti se bodo udeležile najvišje mestne in deželne oblasti

Tržaška pokrajinska uprava sporoča, da bo v soboto, 23. t. m., ob 12. uri uradno izročena šolskim oblastem nova zgradba na Vrdelski cesti štev. 13, v kateri imajo svoje prostore slovenski klasični in znanstveni licej ter trgovska akademija. Ceremonije se bodo udeležile najvišje mestne ni deželne oblasti. Stavba je torej končno dograjena in to z veseljem jemljemo na znanje, saj se je gradnja vlekla precej na dolgo zaradi raznih zapletljajev ovir in težav, tako da je v lanskem šolskem letu prišlo celo do protestne stavke dijakov.

Klasični in znanstveni licej sta se preselila v nove prostore, čeprav stavba ni bila še dograjena, že proti koncu lanskega šolskega leta, trgovska akademija pa ob začetku letošnjega šolskega leta, vendar je pouk prve dni trpel zaradi del. Zdaj se bliža zima in bi bilo zelo nerodno, če stavba ne bila dokončana pred mrazom.

O novih šolskih prostorih bomo še pisali ob otvoritvi, vendar moramo tudi ob tej priliki ponovno opozoriti občinsko upravo na nevarnost, ki preti dijakom zaradi prometa. Kakor smo že pisali, je nova šolska stavba ob Lonjerski cesti, ki je zelo prometna, in ob Vrdelski cesti, po kateri je tudi velik promet, zlasti v spodnjem delu. Nevarnost je še večja, ker sta obe cesti brez pločnikov in prometnih znakov. Zaradi tega je nujno potrebno, da se na cesti zaznamuje zebrasti prehod za pešce, da se ob cesti zgradi pločnik in da se postavi prometni znak o omejitvi brzine zaradi bližine šole.

Sunek burje ga je vrgel z vespe

Močni sunki burje, ki že nekaj dni piha za vsakim vogalom mestnih ulic, so bili včeraj krivi prometne nesreče, katere žrtev je postal 38-letni električar Mario Grandus iz Ul. Dell'Acqua 8. Grandus se je na vespi TS 31930 peljal navzgor po Ul. P.P. Vergerio. Ko je privozil na križišče Ul. Settefontane, ga je zajel močan sunek burje in vrgel z vespe. Pri nesreči se je Grandus ranil po levi strani obraza, levem sencu in izgubil spomin. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer se bo moral na nevrokirurškem oddelku zdraviti 10 dni.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Sveder in praske na roki izdale podjetnega vlomilca

Za krajo okrog 4 milijonov lir obsojen na štiri leta in pol zapora

Precejšnjo smolo ima v življenju 38-letni Rodolfo Quargnal iz Ul. dei Molini 2, ki se je včeraj znašel pred kazenskim sodiščem (predsednik Rossi, tožilec Corsi, zapisnikar De Paoli), ker so ga obtožili, da je ukradel v uradu podjetja SPREA (podjetje se ukvarja s popravili na ladjah in podobnih objektih) v Ul. Roma 17 kar 3 milijone in 800.000 lir ter 25 ali 30 dolarjev.

Quargnalova smola pa ne tiči toliko v dejstvu, da so mu sodniki odmerili precej visoko zaporno kazen, kolikor v načinu, kako so preiskovalni organi ugotovili njegovo krivdo ter ga potem prijavili kazenskemu sodišču.

Ponoči med 13. in 14. aprilom leta 1962 so neznanci vdrli v urade omenjene družbe ter izropali blagajno. Tatvino je opazila uslužbenka Loredana Fabbri naslednje jutro, ko je prišla na delo. Dekle je namreč takoj opazilo, da so bila vhodna vrata urada odprta. O zadevi je obvestila šefa Maria Pitterija, ki je takoj poklical karabinjerje, ki so uvedli preiskavo.

Agenti so takoj ugotovili, da so neznanci prišli v urad skozi vhodna vrata. Zlikovci so s svedrom toliko razširili linico na vratih, da so lahko vtaknili roko v odprtino in potem od znotraj zavrteli kolesce varnostne ključavnice. Vrata so se seveda potem lahko odprla ter omogočila tatovom, da so v miru opravili svoje delo.

Karabinjerji so že od začetka preiskave zvedeli, da je v podjetju zaposlenih kakih 150 delavcev, ki opravljajo dela čistilcev na raznih ladjah. Več razlogov jih je napotilo, da so se začeli zanimati predvsem za ljudi iz tega okolja. Sklepali so namreč, da je verjetno tatvino zagrešila oseba (ali pa več oseb), ki je dobro poznala notranjo ureditev uradov. Predvsem pa so se zanimali za ljudi, ki so bili že kaznovani.

Prav Quargnalova preteklost pa ni bila brez madeža. Zato so preiskovalci usmerili vse svoje napore v to smer. Quargnala so povabili na poveljstvo ter ga zaslišali, toda moški se je otresal vsake krivde. Pozvali so ga, naj razgali levo roko in tedaj so opazili na njegovem zapestju nekaj podplutb in, kar je bilo bolj značilno dve podolgovati črti, ki sta se vlekli na notranji strani roke do komolca.

Quargnal se je otepal vsake obtožbe, trdeč, da se je opraskal, ko je nekje nabiral drva. Agenti pa so bili trmasti ter so ga odpeljali na zdravniški pregled. Policijski zdravnik je menil, da je moški utegnil dobiti omenjene poškodbe, ko je segel z levo roko v razširjeno odprtino linice. To seveda še ni bilo dovolj, da se dokaže Quargnalova krivda. Žal pa so (za Quargnala) preiskovalci našli v Quargnalovem stanovanju sveder, ki je še imel na konici sledove medenine, se pravi iste kovine, ki je obkrožala linico na vhodnih vratih podjetja SPREA. To pa je bilo dovolj za preiskovalce, ki so menili, da je dosežen dokaz za njegovo krivdo.

Quargnal ni nikoli priznal, da je kradel v podjetju. Tudi na obravnavi se je krčevito upiral vsaki obtožbi. Javni tožilec je zahteval zanj 4 leta zapora in 150.000 lir globe. Njegov zagovornik pa je menil, da bi ga moralo sodišče oprostiti vsaj zaradi pomanjkanja dokazov.

Sodniki pa so verjeli preiskovalnim organom ter so ga obsodili na 4 leta in pol zapora ter na 120.000 lir globe.

V ORGANIZACIJI DEŽELNEGA ZDRUŽENJA TRG. ZBORNIC

Mednarodni razgovori o načrtovanju gospodarskega razvoja v deželah

Razgovori bodo od 25. do 27. t.m. na univerzi «Okrogla miza» o vprašanjih razvoja v naši deželi

V našem mestu se bodo v dneh od 25. do 27. oktobra vrstili mednarodni razgovori na temo «Izkušnje pri načrtovanju gospodarskega razvoja v deželah». Razgovore organizira deželno združenje trgovinskih zbornic pod okriljem deželnega odbora za načrtovanje ob pomoči Organizacije za sodelovanje in gospodarski razvoj (OCED), Evropskega skupnega tržišča, tržaškega vseučilišča, italijanske družbe za mednarodno organizacijo (SIOI) ter Informacijskega centra za evropska vprašanja (CISCE).

Z vrsto mednarodnih razgovorov namerava deželno združenje trgovinskih zbornic po svoje doprinesti k reševanju gospodarskih in načrtovalnih vprašanj, s katerimi bo morala v kratkem obračunati dežela Furlanija-Julijska krajina.

Menarodni razgovori se bodo pričeli 25. oktobra ob 11.30 dopoldne na Trgu Unità, kjer bodo odprli razstavni paviljon dejavnosti Organizacije za sodelovanje in gospodarski razvoj (OCED), popoldne pa se bo pričelo prvo zasedanje v dvorani «F. Venezian» na univerzi. Otvoritveno predavanje bo imel prof. Bazo, ki poučuje politično ekonomijo na gospodarski fakulteti. Sledila bodo predavanja dr. Caracciola in dr. Jacobija o političnem programiranju v posameznih deželah. Naslednjega dne so na vrsti predavanja številnih tujih strokovnjakov, napovedan pa je tudi nastop italijanskega znanstvenika dr. Archibugia, ki bo spregovoril o metodah deželnega načrtovanja v Italiji. Dne 27. oktobra bo «okrogla miza» posvečena nekaterim vprašanjem gospodarskega razvoja v deželi Furlaniji-Julijski krajini, v večernih urah pa se bodo mednarodni razgovori zaključili. Vse tri dni bodo posebni tolmači sproti prevajali izvajanja nastopajočih strokovnjakov iz originalnih jezikov v italijanščino.

MED TRENUTNO NEPOZORNOSTJO PRISOTNE MATERE

Dveletni otrok padel z okna stanovanja v II. nadstropju

Malčka so sprejeli v bolnišnico «Burlo Garofolo» s pridržano prognozo zaradi hudih ran na glavi

Dveletni otrok je včeraj zjutraj padel z okna drugega nadstropja in se hudo pobil in ranil po glavi. Nesreča se je pripetila okrog 10. ure, ko se je mali Umberto Chicco iz Ul. Concordia 29 v neki sobi stanovanja igral s tremi bratci. Mali Umberto pa je nenadoma, v trenutku, ko mati Elisa Berliavaz ni pazila naj, splezal na okensko polico. Okno je bilo tedaj odprto in še preden je mogla mati doseči sinčka in ga prijeti, je ta strmoglavil v globino in padel na notranje dvorišče. Berliavazova je hitro odhitela na dvorišče in dvignila svojega hudo ranjenega sinčka. Nekaj trenutkov pozneje, ga je v taksiju odpeljala v otroško bolnišnico «Burlo Garofolo». Dežurni zdravnik je Umberta pregledal in ga nato pridržal na bolniškem oddelku s pridržano prognozo zaradi več ran in udarcev po glavi ter živčnega pretresa.

Trčenje v pristanišču

Tudi v pristanišču, kjer ni moč reči, da je veliko prometa, se dogajajo prometne nesreče. Včeraj zjutraj se je podobna nesreča pripetila v Starem pristanišču, kjer je pri skladišču štev. 2/a 29-letna uradnica Annamaria Fiorentini iz Ul. Marco Polo 27, ki je vozila fiat 600 TS 46525, trčila v fiat 600 TS 70545. Fiorentinijeva je vozila po cesti proti skladišču štev. 1, nenadoma pa je s stranske ceste privozil 46-letni Marino Grahor iz Ul. Damiano Chiesa 42 in trčenje je bilo neizbežno. Pri zaporednih sunkih se je Fiorentinijeva v notranjosti svojega avta pobila in ranila po čeljusti, kolenih in zapestjih.

Z rešilnim avtom so ponesrečenko odpeljali v bolnišnico ter jo sprejeli na nevrokirurški oddelek. Fiorentinijeva se bo morala zdraviti teden dni.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

JUBILEJNA SEZONA 1965—66
OTVORITVENA PREDSTAVA
IVAN CANKAR

Hlapci

Režija: BRANKO GOMBAČ
Scena in kostumi: AVGUST LAVRENČIČ

PREMIERA:
V četrtek, 28. oktobra ob 21. uri (PREMIERSKI ABONMA)

PONOVITVE:
V soboto, 30. oktobra ob 21. uri (ABONMA PRVA PONOVITEV)
V nedeljo, 31. oktobra ob 16. uri (ABONMA NEDELJSKI POPOLDANSKI)
V sredo, 3. novembra ob 20. uri (ŠTUDENTOVSKI ABONMA)
V četrtek, 4. novembra ob 21. uri (INVALIDSKI ABONMA)
V petek, 5. novembra ob 21. uri (SINDIKALNI ABONMA)
V soboto, 6. novembra ob 21. uri (ABONMA ZA OKOLICO)
V nedeljo, 7. novembra ob 16. uri

Osebe: Župnik — Jožko Lukeš; Nadučitelj — Stane Raztresen; Jerman, učitelj — Stane Starešinič; Komar, učitelj — Edvard Martinuzzi; Hvastja, učitelj — Silvij Kobal; Lojzka, učiteljica — Lidija Kozlovičeva; Geni, učiteljica — Zlata Rodoškova; Minka, učiteljica — Angelca Caharija; Zdravnik — Rado Nakrst; Poštar — Rinald Vremec; Župan — Alojz Milič; Anka, županova hči — Miranda Caharija; Jermanova mati — Leli Nakrstova; Kalander, kovač — Danilo Turk; Kalandrova žena — Justina Vugova; Pisek, pijanec — Adrijan Rustja; Nace, kmet — Pavel Bajc; Kmetica — Mira Sardočeva; Krčmar — Dušan Jazbec; I. delavec — Edvard Žerjal; I. kmečki fant — Pavel Štrajn.

V vlogah kmetic nastopajo: Marija Mijot, Draga Pahor, Olga Šonc, Nora Jankovič, Olga Roncelj, Ina Piščanc, Jadranka Grgič. V vlogah kmetov in delavcev nastopajo: Karlo Rogelja, Mario Barut, Anton Požar, Enio Reinhardt, Jože Sedmak, Josip Šušteršič, Demetrij Cej, Vid Pegan, Sergij Brus, Boris Gombač, Aleksander Pertot, Ludvik Zajc.

REZERVACIJA VSTOPNIC ZA VSE PREDSTAVE NA TEL. 734265 VSAK DAN OD 11. DO 14. URE. PRODAJA VSTOPNIC ENO URO PRED PRIČETKOM PREDSTAV PRI BLAGAJNI KULTURNEGA DOMA. PROSIMO CENJ. OBČINSTVO, DA DVIGNE REZERVIRANE VSTOPNICE VSAJ PETNAJST MINUT PRED PRIČETKOM PREDSTAV.

SG v Trstu vabi na

INFORMATIVNO PREDAVANJE O SLOVENSKEM GLEDALIŠČU

ki bo:

v organizaciji **p. d. Škedenj** DANES, 22. t. m. ob 20.30 v prosvetni dvorani v Škednju

v organizaciji SHLP DANES, 22. t. m. ob 20.30 v mali dvorani v **Ulici Madonnina.** Pri večeru sodeluje pevski zbor J. Gallus

v organizaciji **p. d. iz Križa** v SOBOTO, 23. t. m. ob 20.30 v Ljudskem domu v Križu

v organizaciji **p. d. Prosek-Kontovel** v PONEDELJEK, 25. t. m. ob 20.30 v prosvetnem društvu

predaval bo F. Benedetič, člani SG pa bodo recitirali Cankarjeve črtice.

Prosvetno društvo
IVAN CANKAR
priredi danes, v petek, 22. t. m. ob 20.45
predavanje s skioptičnimi slikami
«GRADOVI SLOVENIJE»

Vabilo Slovenskega gledališča

Slovensko gledališče vabi otroke (od 7 do 10 let) k sodelovanju pri mladinski igri Janko in Metka.

Prvo srečanje mladih igralcev in pevcev bo v nedeljo, 24. t. m. ob 11. uri v Kulturnem domu.

Vabimo vse, ki imajo veselje do igranja.

UPRAVA SG

Šola Glasbene Matice

Vse gojence, ki so se prijavili za solopetje obveščamo, da se bo pričel pouk, ki ga bo vodil priznan strokovnjak, danes, 22. oktobra.

Gojenci naj pridejo v šolo ob 11. uri dopoldne. Obenem vabimo tudi tiste, ki se še niso prijavili a jih zanima solopevski pouk.

RAVNATELJSTVO

Gledališča

VERDI

Pri blagajni gledališča Verdi se nadaljuje sprejemanje abonmajev za operno sezono 1965-66. Dosedanjim abonentom bo dovoljeno podaljšanje abonmajev v mejah možnosti do 23. oktobra, po tem roku pa bodo njihovi stari abonmaji zapadli in bodo na razpolago novim prosilcem. Vse informacije daje gledališka blagajna, telefon 23-988.

Kino

Nazionale 16.00 «James Tont operazione U.N.O.» Technicolor. Lando Buzzanca, Evi Rigano.
Arcobaleno 16.00 «Per un pugno di dollari».
Excelsior 16.00 «Slalom» Vittorio Gassman, Beba Lončar.
Fenice 15.30 «Le avventure e gli amori di Moll Flanders» Kim Novak. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00 «Il piacere e l'amore». Jane Fonda, Chaterine Spaak. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Alabarda 16.30 «A 008 operazione sterminio» Ingrid Shoeller, Alberto Lupo.
Filodrammatico 16.00 «La matadora» Technicolor. Esther Williams, Riccardo Montalban.
Aurora 61.30 «Pazzo per le donne».
Cristallo 15.30 «Una moglie americana» Technicolor. Ugo Tognazzi. — Prepovedano mladini pod 14. letom.
Garibaldi 16.30 «Crescendo per un delitto (a doppia mandata)» Antonella Lualdi. Jean Paul Belmondo. Technicolor. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Capitol 15.30 «Le bambole» Virna Lisi, Gina Lollobrigida, Elke Sommer. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Impero 16.30 «A braccia aperte» Prepovedano mladini pod 14. letom. letom. Zadnji dan.
Vittorio Veneto 14.30 18.00 in 21.30 «Cleopatra» Technicolor. Richard Burton. Elizabeth Taylor. Rex Harrison.
Moderno 16.00 «Il coltello nella piaga» Sophia Loren. Anthony Perkins. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Astoria 16.30 «Silvestro e Gonzales vincitori e vinti». Barvne risanke.
Astra 16.30 «La nave del diavolo».
Abbazia 16.00 «Maciste il gladiatore più forte del mondo» Technicolor. Mark Forest.
Ideale 16.30 «Fammi posto tesoro» Technicolor. Doris Day, James Garner.
Skedenj 16.00 «Scotland Yard mosaico di un delitto».

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 21. oktobra so se v Trstu rodili 4 otroci, umrlo pa je 17 oseb.

UMRLI SO: 6 ur stara Ivana Ukmar 88-letna Carla Visintini vd. Pisani, 76-letni Giuseppe Grandis, 83-letna Agnese Rosso vd. Vidman, 73-letna Carolina Bertoch vd. Sidari, 83-letna Elena Karnel vd. Furlan, 60-letni Nicolò Gregorovich, 58-letna Maria Germanis por. Borelli, 90-letna Amalia Skerl vd. Bedencich, 79-letni Antonio Granduc, 83-letni Giovanni Zaccaria, 88-letna Anna Krisman vd. Vidulich, 87-letna Emma Stokel, 67-letna Maria Ricci vd. Gandini, 69-letna Maria Zadnik vd. Taucer, 73-letni Antonio Cocevio, 6-letni Roberto Roncador.

DNEVNA SLUZBA LEKARN (18. 10. — 24. 10.)

Giusti, Ul. Bonomea 93 (Greta); dr. Rossetti, Ul. Combi 19; dr. Signori, Trg Ospedale 8; Tamaro in Neri, Ul. Dante 7; Godina, Trg sv. Jakoba 1; Alla Minerva, Trg sv. Frančiška 1; Ai Due Mori, Trg Unità 4; G. Papa, Ul. Felluga 46.

Od 13. do 16. ure

Giusti, Ul. Bonomea 93 (Greta); dr. Rossetti, Ul. Combi 19; dr. Signori, Trg Ospedale 8; Tamaro in Neri, Ul. Dante 7.

NOCNA SLUZBA LEKARN

Godina, Trg sv. Jakoba 1; Alla Minerva, Trg sv. Frančiška 1; Ai Due Mori Trg Unità 4; G. Papa, Ul. Felluga 46.

Mali oglasi

KEMICNA pralnica in čistilnica išče vajenko v starosti 15—16 let. Tel. 50586, Ul. Rossetti 55.

Razstave

V **občinski umetnostni galeriji** je od 18. do 27. tm. razstava slikarja akvarelista Giovannija Giordanija. Razstava je odprta od 10. do 13. in od 17. do 20. ure, ob praznikih pa samo od 10. do 13. ure.

Izleti

Prosvetno društvo Prosek-Kontovel priredi v nedeljo, 24. t.m. izlet v Benetke in Padovo. Vpisovanje vsak večer na sedežu društva.

SPDT PRIREDI

od 26.12.65 do 2.1.66 zimovanje na Livku; na razpolago bo tudi smučarski učitelj. Vpisovanje v Tržaški knjigarni, kjer dobite tudi vsa pojasnila. Vpisovanje bo trajalo le do konca tega meseca!

SPDT priredi 3. in 4. novembra dvodnevni krožni izlet Trst, Ljubljana, Zagreb, Varaždin (prenočitev), Murska Sobota, Radgona, Radenci, Maribor, Ljubljana, Trst.

Vpisovanje v Ul. Geppa 9-II.

Razna obvestila

Slike, ki jih je posnel naš fotoreporter 9. t.m. ob priliki srečanja bivših članov mladinskih društev v dvorani na stadionu Prvi maj, so na ogled v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo Ivan Cankar obvešča, da se bo v kratkem začela v društvenih prostorih baletna šola. Informacije in vpisovanje otrok od 6 let starosti dalje na sedežu društva vsak večer od 18. do 19. ure v Ul. Montecchi 6/IV.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina in namesto cvetja na grob pok. Ivana Caharije darujeta Ivan in Ivanka Zega 2000 lir za Slovensko gledališče.

Dr. Andrej Budal daruje Dijaški Matici 10.000 lir.

V počastitev spomina pok. Ivana Caharije daruje Grozdana Cebohin 1000 lir za Dijaško Matico.

✝

Po dolgi in mučni bolezni nas je zapustil v 83. letu starosti naš predragi oče, ded in praded

IVAN CAHARIJA (ZACCARIA)

Pogreb dragega pokojnika bo danes, dne 22. t.m. ob 16. uri iz kapele glavne bolnišnice.

Žalujoči otroci: Milan, Dora in Karlo, snaha Roza in ostali sorodniki

Trst, 22. oktobra 1965.

O «KITAJSKEM KOMPLEKSU» JUŽNO OD HIMALAJE

Kako so tudi ovce stopile na prizorišče zgodovine

Manifestacija hladnokrvnosti in krepkih živcev - Korenine spoštovanja in strahu Indijcev do Kitajske - Neomahljiva zvestoba Indije, kljub grožnjam, politiki neangažiranosti in koeksistence - Poraz kitajskega spletkarjenja

Galerija slavnih predstavnikov živalskega sveta, ki so imeli čast, da so prešli v zgodovino vojn, je bila pred nedavnim obogatena z novimi «osebnostmi». Poleg vsakemu srednješolcu znanih kapitolskih gosi, Hanibalovih slonov itd., so zdaj na zgodovinsko prizorišče stopile še blage in prozaične ovce.

Če bi pa do tega ne prišlo prav v trenutku, ko je izbruhnila indijsko-pakistanska kriza, oziroma, ko je ta dosegla svoj vrhunec, bi pojav ovac v diplomatski korespondenci najštevilnejšega naroda sveta predstavljal edinole izredno hvaležno temo za satiro brechtovskega ali shawovskega tipa.

V času, ko so tisoči umirali na frontah okrog Lahora in Sijalkota in so od letalskih bomb v mestih bile uničene milijardne vrednosti, je pa tudi zdrav humor imel še toliko moči, da se je prebil skozi strah in negotovost in je resne ter nesluteno nevarne grožnje, kakršne je predstavljala kitajska zahteva v zvezi z vrnitvijo 800 tibetanskih ovac, spremenil v groteskno farso največjega obsega.

Osemsto in še ena ovca povrhu, razvrščene v dolgi koloni, so nekega dne, kot je že poročalo časopisje, gnali skozi Delhi do poslopja kitajske ambasade, da bi se na takšen način vsaj do neke mere zadovoljilo zahtevi pekinškega ministrstva zunanjih zadev v zvezi z ovcami, za katerih nasilni ilegalni prehod preko meje indijska vlada vse do postavljene zahteve niti vedela ni. Ni šlo v tem primeru samo za manifestacijo hladnokrvnosti in krepkih živcev, marveč tudi za napoved razbitja «kitajskega kompleksa», ki je dokaj razširjen v Indiji.

Po letu 1962, ko se je Indijcem začelo govoriti o Kitajski, je bilo težko ne opaziti določenih oblik spoštovanja in tudi strahu do soseda na oni strani Himalaje. Vse to ima svoje korenine še v dogodkih pred tremi leti, ko je Kitajska z nenadnim napadom uspela dokazati svojo vojaško premoč nad Indijo. Eksplozija prve kitajske atomske bombe pa ni morda nikjer dosegla tolikšnega propagandno - psihološkega učinka kot prav na tem področju indijskega podkontinenta, a hkrati tudi prispevala, da se že omenjeni kompleks odpravi.

Vsi indijski uspehi ter neuspehi se merijo, v primerjavi in ocenjevanju predvsem glede na odnose s Kitajsko, s tem tekmecem številka 1, na azijskem kontinentu. Ta Damoklejev meč kitajskega kompleksa je bilo čutiti na malone vseh področjih indijskega javnega in političnega življenja, čeprav ni dosledna indijska politika neangažiranosti ter koeksistence niti za trenutek pokazala omahljivosti spričo groženj in žvenketanja orožja.

Dogodki v teku indijsko-pakistanskega vojaškega spopada so pokazali, da upoštevanje činitelja Kitajska ni bilo plod pretirane domišljije. Vendar je potek dogodkov obenem tudi pokazal na elemente, ki so poleg vse besedne odločnosti in pripravljenosti na borbo proti imperialističnim silam vseh barv (po kitajski klasifikaciji, naravno) dokazali samo eno: da predstavlja «brezkompromisna» in «revolucionarna» politika Kitajske v praksi samo drobno trgovanje in poizkus loviti v kalnem povsod, kjer se pojavljajo elementi razbijanja in ogrožanja miru. «Asistenca» v indijsko-pakistanskem sporu je bila ena od izredno jasnih manifestacij takšne strategije, zaključila pa se je z enim od najtežjih porazov pekinške politike.

Od časov, ko so se na liniji premirja v Kašmiru začeli spopadi, je Pakistan vedno računal na blogohotno podporo Kitajske.

Že pred dvema letoma je pakistanski minister za zunanje zadeve, Buto, jasno izjavil, da bo Pakistan v vojnem spopadu z Indijo lahko računal na pomoč «največje nacije v Aziji» in da se bo indijski napad na Pakistan «lahko smatral obenem tudi za napad na največjo državo v Aziji».

Te napovedi, kot se je pokazalo, niso bile samo prazne grožnje. Po kitajskih predpostavkah, bi moral vsak morebitni pakistanski uspeh v spopadu z Indijo privesti do razbitja enotnosti, demoralizacije ter notranjih nemirov, skratka do «revolucionarnih situacij». Takšna so bila pričakovanja, ko so prvi pakistanski oddelki v začetku avgusta vdrli v Kašmir.

Mesec dni kasneje je že bilo jasno, da se ta pričakovanja ne bodo izpolnila niti v Kašmiru, a tudi ne po pakistanskem vdoru v Čamb. Peking se je tedaj odločil, da z aktivnim nastopom podpre akcijo svojega partnerja. Po Čambu, 4. septembra, je Peking tudi javno izrazil, na kateri strani so njegove simpatije, in odkrito podpri agresijo, a ko je dva dni zatem prišlo do indijskega vdora na področje Lahora, je prišlo s tem v zvezi do pravcate poplave grozečih kitajskih not.

Akcija je dosegla svoj vrhunec z odkritim kitajskim ultimatom z dne 16. septembra, ko je že postalo jasno, da so se vsa upanja izjalovila.

Vendar je kitajsko-pakistanski tandem nenadoma preko noči razpadel. V Ravalpindiju je bilo določeno, da minister Buto odpotuje v New York, kar je že samo po sebi napovedovalo možnost spremembe pakistanskega stališča.

Predsednik Ajub Kan, dejansko manj navdušen pristaš prokitajske orientacije od Buta, je javno zaprosil ZDA za pomoč v likvidaciji spora, hkrati pa je v neposrednem telefonskem razgovoru s predsednikom Johnsonom, le-temu jasno prikazal pogoje za prekinitev ognja. Dan kasneje je Ravalpindi že izdal zadeven ukaz.

Vtem je Peking podaljšal svoj ultimat za tri dni, nakar je objavil senzacionalno vest, da so sami Indijci prešli na kitajsko stran in porušili tu baje obstoječe indijske utrdbe. O nesrečnih ovcah pa ni bilo več ne duha ne sluha, grozeči in težki ultimati pa so se kar čez noč razpršili v vzdušju zadovoljstva nad doseženo prekinitvijo ognja.

Kdo je koga pustil na cedilu? Ajub Kan Kitajsko ali nasprotno? In zakaj je že omenjeni tandem v najbolj odločnem trenutku razpadel? Za točen odgovor bi bilo nujno potrebno predvsem poznati notranjo kronologijo dogodkov, in to ne po dnevih, marveč po mrzličnih urah pred odločitvijo o prekinitvi ognja. Morda se bo čez kako desetletje ali dve, ko se bodo objavljali trenutno strogo zaupni diplomatski podatki, iz memoarjev in dokumentov vendarle mogel dobiti odgovor na to vprašanje.

Po drugi plati pa ni nobenega dvoma, da se je bil Pakistan v tem primeru znašel pred izredno usodnim vprašanjem: namreč, ali naj se povrne pod okrilje ZDA in v skladu s trenutnimi ameriškimi interesi ustavi ogenj, ali pa naj stopi po poti skupne akcije s Kitajsko in zažge za sabo vse mostove proti Washingtonu.

Dj. Z.

Že prav v kratkem, dne 28. t.m., bo v Kulturnem domu premiera Cankarjevih «Hlapcev», dela, ki je skoraj obvezno, da si ga vsak naš človek ogleda. — Na sliki Jerman in kovač Kalander v razgovoru.

BIVŠI RUSKI KNEZ JUSUPOV TOŽI TV - DRUŽBO CBS

Rasputinova smrt pred sodiščem v New Yorku

NEW YORK, 21. — Zgodba o Rasputinu, pravoslavnem menihu, ki je na ruskem carskem dvoru počel, kar je hotel, še ni zamrla. Pred časom je nekdanji knez Jusupov podrobno opisal, kako je s svojimi ožjimi prijatelji — zarotniki umoril Rasputina, da bi rešil ruski dvor nesreče. Ameriška televizijska družba CBS pa je sedaj napravila televizijski film o smrti Rasputina, zaradi česar pa je princ Jusupov družbo tožil in sedaj se je v New Yorku začela v zvezi s tem zanimiva sodna obravnava.

Knez Jusupov je ameriško TV družbo CBS tožil za odškodnino v znesku poldrugega milijona dolarjev, češ da so napravili televizijski film, ne da bi ga vprašali za dovoljenje in to kljub temu, da dogodki, ki jih ta film o smrti Rasputina obravnava, neposredno zadevajo njegovo zasebno življenje. Nadalje knez Jusupov v svoji tožbi zanika resničnost nekaterih epizod, kakršne prikazuje TV film. Knez med drugim zanika, da bi mu bila njegova žena kneginja Irina služila za vabo, da je zvabil meniha Rasputina v past, na svoj dom, kjer ga je umoril. V neki epizodi tega filma knez reče Rasputinu, da bi ga njegova žena Irina rada videla, toda «zasebno».

Od dogodka, od umora meniha Rasputina, je minilo 49 let in marsikateri dogodek je danes že zameglen. Kneginja Irina Jusupova, nečakinja ruskega carja Nikolaja II., ki je danes prišla pred sodišče kot priča v zvezi s procesom med njenim možem in družbo CBS, je najprej rekla, da je bila v decembru 1916. leta, ko so njen mož in skupina njegovih «zarotnikov» umorili meniha Rasputina, na Krimu. Toda odvetnik družbe CBS je prebral odstavek iz spominov kneza Jusupova, v katerem beremo sledeče: «Vedel sem, da je Rasputin izrazil željo, da bi spoznal mojo ženo. In ko sem ga povabil, naj bi prišel k nam, je rekel, da bo zelo rad prišel».

Ko je odvetnik prebral ta odstavek, je kneginja Irina rekla, da ji je branje tega odstavka iz knjige njenega moža omogočilo, da se je bolj podrobno spomnila dogodkov izpred 49 let. Priznala je, da ji je mož tedaj povedal, da bo Rasputin prišel k njim na dom na čaj. Odvetnik jo je še vprašal, če je tedaj vedela, da Rasputin pričakuje sestanek z njo. Kneginja je na to vprašanje rekla: «Da, mislim, da je vedela.»

Razprava seveda še ni končana in tudi sam nekdanji knez Jusupov bo v prihodnjih dneh prišel pred sodišče kot priča, da bi opisal dramatično zgodbo izpred 49 let.

Kakor je že v svojih spominih opisal, je nekdanji ruski knez Jusupov zvabil Rasputina na svoj dom v tedanjem Petrogradu in sedanjem Leningradu in tu s svojimi prijatelji — zarotniki pripravil za Razputina zastruljeno pecivo in zastruljeno vino. Izredna konstitucija meniha pa je zdržala tudi izredno dozo strupa. Ko je Rasputin kljub tolikšnemu strupu vendarle ostal na nogah, ga je Jusupov ustrelil s samokresom. Tudi to ni bilo dovolj, kajti Rasputin je res padel na tla, toda kmalu se je spet dvignil. S svojimi prijatelji, ki so sodelovali v tej zaroti in se med tem krila v gornjem nadstropju je Rasputina zvlekel na dvorišče in ga tu z več streli pobil na tla. Nato so ga mrtvega stlačili na vozilo in ga odpeljali proti Nevi.

ZVEZDE SO ZELO ZANIMIVE, ŠE POSEBEJ SO ZANIMIVE REPATICE

Pričakovani «zmenek» z repatico Ikeya-Seki je «radovedneže» razočaral

Nekoč so repatice «prinašale» vojno in druga zla - Spoznavanje tega zelo zanimivega nebesnega pojava je terjalo stoletja ugibanj in ugotavljanj

RIM, 21. — Repatica «Ikeya — Seki» je razočarala. To je prva ugotovitev, ki pa velja le za tiste, ki se z zvezdoslovstvom ne ukvarjajo temeljito, pač pa se proti zvezdam ozrejo le ob posebnih priložnostih, ko gre za kak sončni ali lunin mrk, ali pa za repatico, ki se te dni «sprehaja» v naši neposredni bližini. Zakaj smo rekli, da je repatica, ki nosi ime po dveh japonskih zvezdoslovcih razočarala? Zato, ker so mnogi računali, da jo bodo videli, posebno davi navsezgodaj, ko se je na svoji dolgi poti po vesolju najbolj približala središču našega osončja — Soncu. Ko pa so se ljudje ozirali proti obzorju, kjer bi se bila morala pojaviti, je ni bilo. Celo na Monte Mariu v Rimu, kjer je opazovalnica, je niso videli, ker je bilo obzorje zamegleno. Z observatorija v Arcetri pri Firencah je tudi niso videli, kot so zaman iskali repatico tudi z astronomskega observatorija na Capodimonte pri Neaplju, v Milanu in drugod. V Neaplju pa so bili že pripravljeni na neuspeh, kajti prof. Nicolini, načelnik observatorija, je izjavil: «Kot smo predvidevali, nismo nič opazili, niti najmanjše sledi osvetljenega repa.»

S tem pa še ni rečeno, da je bilo davi vse «izgubljeno», saj so repatico opazovali tudi drugod po svetu, kot n.pr. na Japonskem z dobro opremljenih opazovališč, od koder pa podatki še niso bili objavljeni, ker še niso obdelani.

Za široko javnost pa — nič. Bolje povedano za sedaj še nič, saj bodo strokovnjaki že objavili kaj podrobnejšega, da bi potolažili radovednost tistih, ki se vsaj ob takšnih priložnostih, ki so bolj redke, ozrejo ali ozremo proti zvezdam, v konkretnem primeru proti repaticam, ki so že v davnih časih vzbujale zanimanje ljudi. Kako bi tudi ne, saj so v primerjavi z drugimi zvezdami zanimive zaradi svojega večjega ali manjšega «repa».

Pravzaprav je v astronomiji bolj malo nebesnih teles, ki so bolj zanimiva kot so repatice. Posebno zanimanje so vzbujale že v stari dobi, ko si niso mogli repatic obrazložiti. Med starimi narodi so bili edini Kitajci, ki so repatice opazovali brez strahu, ker so tovrstna nebesna telesa pri drugih narodih vzbujala preplah. Sicer pa je še do razmeroma nedavne dobe repatica «napovedovala» vojno ali kakšno drugo zlo tudi pri že civiliziranih Evropejcih, seveda pri preprostem ljudstvu in ne pri znanstvenikih. Če pa se povrnemo spet v minula tisočletja, moremo reči, da so le učenci filozofa Pitagore imeli o repaticah točnejšo sliko in so vsaj domnevali, da gre za nebesna telesa, ki se od časa do časa približajo našemu osončju. Veliki filozof Seneka pa je znanstveno obdelal ta pojav in odločno izjavil, da «bo prišel čas, ko bo dokazano, da repatice krožijo po vesolju po določenih prirodnih zakonih».

Prvi zvezdoslovec in znanstvenik sploh, ki je temeljiteje obdelal pojav repatic, je bil Paolo Dal Pozzo Toscanelli iz dobe Krištofa Kolumba, ki je za razne repatice, ki jih je sam odkril, ali so jih pred njim odkrili drugi, točno določil njihovo mesto v vesolju, seveda v odnosu na druge zvezde «stalnice». Zvezdoslovec Brahe pa je prvi dokazal, da repatice niso nebesna telesa, ki krožijo na področju med Zemljo in Luno, kot so nekoč verjeli, pač pa da gre za kozmična telesa, ki so zelo oddaljena od Zemlje, vsekakor daleč «onstran» Lune. To je tudi dokazal z lastnimi opazovanji v Uraniborgu in hkratnimi opazovanji, ki jih je vršil Hajek. Opazovala sta repatico iz leta 1571.

Ko je bilo tako ugotovljeno, da repatice niso neka «prikazen», pač pa nebesna telesa, se je vsililo vprašanje, obrazložiti njihovo pot, točneje njihove krožne poti po vesolju. Že sam Brahe je to poskusil, za njim pa se je tega problema lotil Kepler in z njim tudi Hewelke sredi 17. stoletja. Italijanski zvezdoslovec Giovanni Borelli pa je 1665 prvi izrazil mnenje, da repatice, podobno kot planeti, krožijo okoli Sonca, le da so njihove krožne poti zelo podaljšane v eliptično obliko. Te eliptične krožne poti pa so tako dolge, da se elipse zdijo že parabole.

Ta hipoteza je bila pozneje potrjena z Newtonovim zakonom, dokazal pa jo je veliki zvezdoslovec Halley.

Halley je v repatici iz leta 1682 spoznal neko repatico, ki se je, po beležkah prejšnjih opazovanj, že bila pojavila in je napovedal, da se bo ponovno pojavila čez kakih 75 let. Cloirant in Lalande sta Halleyjeve račune obdelala in napovedala, kdaj se bo pojavila v naši bližini. Njuna napoved, ki je praktično Halleyjeva napoved, se je uresničila.

Z vrsto teh znanstvenih ugotovitev, ki so dobile tudi svoj praktični dokaz, so se tisočletna ugibanja razblinila in znanost je dobila svojo bitko nad starimi «bajkami».

In kaj je, pravzaprav, komet ali repatica? Repatica je nebesno telo z bolj svetlim jedrom in repom, ki opiše okoli Sonca podaljšano elipso. Takšno razlago najdemo v nekaterih priročnikih. Bolj tehnična razlaga pa pravi, da je repatica nebulozna masa s paraboličnim, meglenim, negotovim ali ne točno opredeljenim okoljem, ki vsebuje v središču gostejšo in bolj svetlo maso, tako imenovano «jedro», ki ga obdaja «megla», od katere se v obratni smeri od Sonca «vlečejo» tako imenovani «repi».

Repatice se druga od druge ločijo tako po svoji obliki, kot tudi po svojih krožnih poteh. Repatice so vidne razmeroma malo časa, seveda gledano z našega zornega mesta in kota, torej z Zemlje. Nekatere repatice se morejo videti tudi s prostim očesom, druge pa le z daljnogledi in, kot smo danes ugotovili za repatico «Ikeya — Seki», ni bilo možno pri nas niti to. Pred iznajdbo daljnogleda (1609), ko je bil človek primoran opazovati zvezde in tudi repatice le s prostim očesom, so zabeležili okoli 400 repatic. Približno toliko repatic so zvezdoslovci opazili od tedaj do danes. Astronomi v povprečju odkrijejo od tri do deset repatic na leto. Kot so repatice različne med seboj po svoji obliki, tako so različne med seboj tudi po svoji velikosti. Še več, posamezna repatica se pri enem svojem «obhodu» skozi naše osončje pokaže večja, pri naslednjem pa manjša. Premer jedra repatic se da le približno ugotoviti. Premer lahko meri več tisoč kilometrov. «Megla», ki obdaja jedro, pa je lahko za 350-krat večja od planeta Jupitra. «Rep» repatice je lahko dolg le nekaj milijonov kilometrov, včasih pa znaša njegova dolžina tudi razdaljo med Zemljo in Soncem, torej nad 150 milijonov kilometrov. V tem primeru je volumen repatice za tisočkrat večji od volumna Sonca.

Repatice moremo z Zemlje videti le v tistem delu njihove eliptične poti, ki je blizu našemu Soncu, kajti tedaj se od njih odbija sončna svetloba. V nekaterih primerih njihove eliptične poti prečkajo naše osončje. Take repatice so za nas «periodične», ker se od časa do časa pojavljajo v naši bližini.

Teh je več, le da so «urniki» njihovih «obiskov» različni. Nekatere repatice se pojavljajo pri nas v zelo velikih časovnih razdaljah, ena n.pr. vsakih 29.000 let, druge vsakih nekaj tisoč let, nekatere vsakih nekaj sto let. Halleyjeva repatica se pojavlja, kot smo že videli, vsakih 75 let. Zadnjič se je pojavila leta 1910, vendar je ni bilo mogoče opazovati. Zvezdoslovci poznajo neko repatico, ki se je pojavljala vsakih šest let in pol, zadnjič pa se je pojavila leta 1852. Od tedaj je ni bilo več «na spregled», iz česar se da sklepati, da se je «razbila».

Ukradena dragocena slika

SIENA, 21. — Iz cerkve Marijinega vnebovzetja v Staggia Senese, kakih 15 km od Siene, so ukradli sliko Matere božje, ki jo pripisujejo šoli Duccia di Boninsegna (1300-1400). Izginotje slike je opazil krajevni župnik, ki je takoj obvestil policijo in karabinjerje. Vrednost umetnine je precejšnja. Kaže, da se je tat skril zvečer v cerkvi, nato pa ponoči sliko ukradel in pobegnil. V zvezi s tem iščejo avtomobil vrste «Giulietta», ki so ga dan prej videli v naselju z dvema mladeničema.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Otvoritvena razstava v «La Bora»

Po slikarsko precej mlačni poletni razstavni dejavnosti tržaških umetnikov, se pričenja jesensko delovanje domačih galerij z vidno zamudo, čeprav je med prvimi «La Bora», ki je preteklo soboto priredila otvoritveno razstavo sedmih slikarjev. Naravno je, da zaradi male razstavne površine ni bilo pričakovati velikih platen. Tu vise le listi, večinoma v črnobelem. Pričenjamo ogled po abecedni zapovrstnosti s prvim. Je to Nando Coletti. Prikazuje dva akvarela iz leta 1952. Ležeča akta in nekak sprevod srednjeveške grajske neveste na konju. Obe sliki pa sta neobičajno skladni s trenutno uveljavljajočo se slikarsko miselnostjo. Renato Danco menda prvič dovoljuje vpogled v nastajanje svojih pestrobarvnih oljnatih podob. V sedmih risbah s tušem skal, drevja in podobnega, spoznamo, kako vestno pripravlja in išče oblike za osnutke platen, tako, da postajajo te perorisbe iskanja vsaka zase že samostojne male umetnine. Zmagovalec zadnjega tekmovanja v Devinu, Devetta, je zastopan s kamnotiskom pokrajine in tihožitja znanih grafičnih vrlin in pa z obarvano risbo ženskega akta, torej v zadnji dobi vsebinsko precej redkega dela. Presenečenje nam je pripravila Tiziana Fantini. V svojih treh perorisbah podaja z izredno krepko, skoro moško dojeto risbo, prizore ljubezenskega zbliževanja mladine na plesu in v samoti narave. So to listi, katere bi želeli videti v večjem številu. Obilno je tu zastopan Guacci s študijami za olja znanih mačkov in drugega. Vendar pa kaže list z jezdecem grafično že dovršeno, samostojno delo. Še popolnejša je tuširanka razlivajočih se odtenkov, ki posrečeno poustvarjajo čarovniško ozračje odrskega iluzionista. Je to vedno oni odlični Guacci, ki zrcali šibke strani meščanstva. Vidno izstopajo spretno izrisani listi Rosignana. V njih je gotovost in lagodnost črt, kot ju še nismo videli. Zato pa so tudi bili takoj razprodani. Njegov prijatelj in, lahko bi dejali, nasprotni tečaj te slikarske privlačnosti, Marino Sormani, pa je kot leča, ki združuje prekipevanje Rosignanovih črt v jasne slike usmerjene, točne izgradnje, kot sta tu obe risbi s svinčnikom, komaj vidno dahnjeni na listih precejšnje velikosti, na katerih prihaja do občudovanja vredne veljave tenkočutno podana poduhovljenost stavb, preproste hiše in pa slogovno sodobnega urada za turizem nad sesljanskim pristanom.

MILKO BAMBIČ

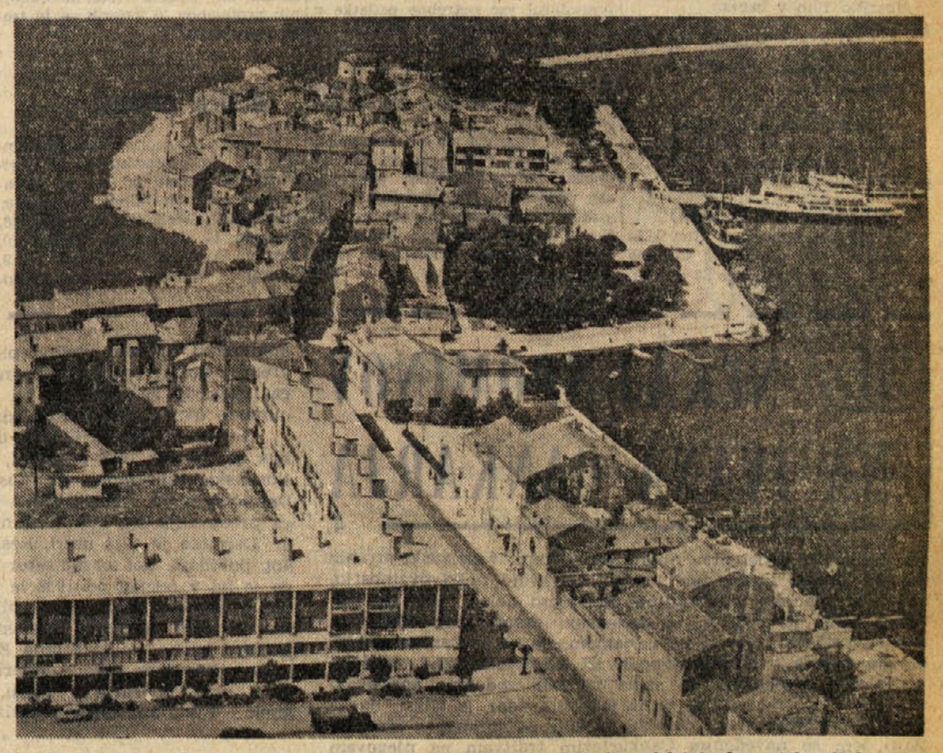

Turistična sezona je že mimo, vendar se vsi, ki so kjerkoli preživeli svoj letni odmor, tako ali drugače spominjajo krajev, ki so jih obiskali. Najpoprej tudi Umaga (na sliki), ki ga posebno Tržačani tudi obiskujejo, saj se je v zadnjem času razvil v zares prijeten turistični kraj.

RADIO-VELEVIZIJA

PETEK, 22. OKTOBRA 1965

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Ital. pevci in ansambli; 12.15 Pomenek s poslušalkami; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeno potovanje; 17.00 Tipični ansambel Elia Bondianija; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Iz slov. glasbenega življenja; 19.00 Zbor «Costanza e Concordia»; 19.15 Zlata žlica; 19.30 Glasbeni kontrasti; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Pesmi brez besed; 21.00 Koncert operne glasbe; 21.50 Saba pripovednik; 22.15 Godalni ansambel; 22.30 Variacije v jazzu; 23.00 Pesmi za dva.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Poje Tito Del Bianco; 14.35 Orkester Casamassima; 14.00 Koncert «Arte viva», igra komorni orkester «Slavko Osterc»; 14.10 Spored za najmlajše.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Pesem za pesmijo; 8.30 Ukrajinski pevski zbor; 9.00 Ritmi in popevke; 9.45 Poje Betty Curtis; 10.00 Operne arije; 10.45 Današnji pevci; 11.00 Dunajska glasba; 11.50 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Zbor RTV Ljubljana; 14.00 Popularne skladbe; 15.00 Melodije; 15.45 Domači ansambli; 16.00 Pevci lahke glasbe; 16.30 Album klasikov; 17.00 Domače teme; 17.40 Glasbeni kaleidoskop; 18.00 Prenos RL; 19.00 Harmonikar M. Larcanghe; 19.30 Prenos RL; 22.15 Orkester Terry; 22.40 Klavičembalist L. Sbrizzi.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Vivaldi in Britten; 9.45 Popevke; 10.05 Operna antologija; 10.30 Ital. melodije; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.30 Melodije in romance; 11.45 Skladbe za godala; 13.25 Dva glasova — en mikrofon; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Simf. glasba; 18.00 Vatikanski koncil; 18.10 W. Alterndorf: «V temi»; 18.50 Pianist E. Hines; 19.10 Oddaja za delavce; 21.00 Simf. koncert; 22.30 Plesna glasba.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 9.35 Veseli motivi; 10.35 Nove pesmi; 11.05 Vesela glasba; 12.00 Zvočni trak; 14.05 Pevci; 14.45 Za prijatelje plošč; 15.00 Ital. narodne pesmi; 15.35 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 16.35 Srečanja; 17.35 Ljudska enciklopedija; 17.45 Neapeljski glasbeni program; 18.35 Enotni razred; 18.55 Vaši izbranci; 20.00 Fantazija; 21.00 Operetni svet; 21.40 Glasba v večeru; 22.00 Jazz.

III. program

18.30 Pregled španske kulture; 18.55 Prejeli smo; 19.15 Ital. periodični tisk; 19.30 Koncert; 22.40 Rousselova sonatina, opus 16; 21.20 Gennaro Pistilli: «Capo Finisterre».

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Pionirski tednik; 9.25 Domače viže; 9.35 Nova pesmica; 10.15 Dve solistki igrata Chopina; 10.35 Novo na knjižni polici; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Iz operne ustvarjalnosti L. Janačka; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Narodni pevci; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Radijska šola; 14.35 Norveški in poljski zbor; 15.20 Napotki za turiste; 15.30 Ansambel Miška Hočevarja; 15.45 V svetu znanosti; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Simf. koncert; 18.00 Aktualnosti; 18.20 Orkester RTV Ljubljana; 18.45 Kulturne diagonale; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Operetne melodije; 20.20 Zunanjepolitični pregled; 20.30 Naši skladatelji; 21.15 Oddaja o morju; 22.10 V svetu jazza; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Iz sodobne poljske glasbe.

Ital. televizija

8.30 Šola; 18.00 Spored za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.15 Koncert v miniaturi; 19.30 Vatikanski koncil; 19.55 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Guglielmo Zorzi: «La vita degli altri»; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Anketa «Planet Brazilija»; 22.15 Sejem sanj.

Jug. televizija

10.00 TV v šoli; 16.40 Govorimo po rusko; 17.00 Učimo se angleščine; 17.30 TV v šoli; 18.00 Oddaja za otroke; 18.25 TV obzornik; 18.45 TV tribuna; 19.15 S kamero po svetu; 19.45 TV akcija; 20.00 TV dnevnik; 20.30 TV obzornik; 20.40 Nazarin — mehiški celovečerni film; 22.10 Zadnja poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Znašli se boste v zagati, ker ne boste mogli odgovoriti na vprašanje, katerega bistvo sicer poznate. Napeti odnosi med zakonci.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne zaupajte preveč odločitvam, ki so bile sprejete enostransko. Ne odrecite svoje podpore iskrenemu prijatelju, če vas bo zanjo zaprosil.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) V vaši poslovni organizaciji bo prišlo do spora zaradi nasprotujočih si interesov. Spokojnost in občutek varnosti v družini.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Da bi vam uspelo preprečiti izredno nevaren napad, naperjen proti vašim interesom, boste morali pokazati izredno gibčnost. Utrdite svoj družinski ugled.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Pazite se pred napačnimi ocenami naglo spreminjajočih se poslovnih situacij. Privoščite si nekaj miru.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Nadaljujte po poti, ki ste si jo začrtali, zakaj samo tako boste obvarovali svoje dobro ime. V čustvenem pogledu ste premalo odločni.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Potrudite se, da bi se vam izpod prstov ne izmaknil že gotov uspeh. Prehodno nerazpoloženje.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Odpravite prej vse zapreke, ki bi kasneje utegnile ovirati izpolnitev nekega vašega ambicioznega načrta. Neki prijatelj vas bo zapustil v najbolj kočljivem trenutku.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Zahvaljujoč se svojim izkušnjam si boste v dokaj težkem trenutku vendarle zelo dobro znašli. V svojih odnosih do drage osebe bodite bolj enostavni.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Upoštevajoč že tako napeto vzdušje skušajte še povečati svojo potrpežljivost. Prejeli boste pismo, ki vas bo zelo razveselilo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zaradi nekaterih slabo posredovanih izjav, bo med vašimi sodelavci prišlo do resnega spora. Imeli boste izredno srečo v čustvenih zadevah.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Danes boste postavili temelje, na osnovi katerih se boste tako poklicno kot finančno utrdili.

Goriško-beneški dnevnik

VAŽNA ODREDBA VIDEMSKE NADŠKOFIJSKE KURIJE

Za verske obrede v Ben. Sloveniji dovoljena uporaba domačega jezika

Spomenica slovenskih beneških duhovnikov pristojni cerkveni oblasti
Podobno spomenico so poslali tudi političnim činiteljem videmske pokrajine

Kakor poroča v svoji zadnji številki tedensko glasilo slovenskih krščanskih socialcev, je videmska nadškofijska kurija zadnje dni izdala odredbo, da so dovoljeni verski obredi v domačem jeziku vernikov v vseh farah nadškofije, kjer žive Slovenci.

Do te odredbe je prišlo po spomenici, ki so jo slovenski duhovniki iz Beneške Slovenije naslovili na pristojno cerkveno oblast. Ta oblast je zdaj spoznala upravičenost njih zahtev. Kakor drugod po vsem svetu, tako imajo namreč tudi slovenski verniki v slovenskih in jezikovno mešanih farah videmske nadškofije pravico, da se uveljavijo koncilske določbe o cerkvenih obredih v ljudskem, materinem jeziku.

Slovenski duhovniki iz Beneške Slovenije so pred dobrim mesecem predložili tudi političnim činiteljem videmske pokrajine posebno spomenico, ki do dna razgalja, kakšne krivice se godijo duhovnikom in vernikom v Beneški Sloveniji. V spomenici se pritožujejo, da smatrajo javni organi za protiitalijansko čuteče tiste duhovnike, ki se v dušnem pastirstvu poslužujejo poleg italijanščine tudi slovenske govorice. Tem duhovnikom odtegujejo tudi javne podpore za cerkvene potrebe. Na ta način se utvarja sovražna in krivična diskriminacija med duhovščino in se ponižujejo tisti dušni pastirji, ki na podlagi kanoničnih določb in v duhu italijanske ustave uporabljajo v pastirski službi jezik domačega ljudstva.

deti ponoviti ter jih predložiti omenjenemu uradu najkasneje do 11. novembra.

Bela knjiga o položaju v CRDA

Kovinarski sindikat CGIL v Tržiču je objavil belo knjigo z dokumentacijo o delovnih pogojih in položaju delavcev v ladjedelnici. Dokumentacija obsega obdobje od novembra 1962 do maja 1965, začenši s stalnim zmanjševanjem staleža uslužbencev pa do brezbrižnosti delegiranega svetnika CRDA do delavcev.

IZ TRŽIČA

Štipendije za dijake ob dnevu varčevanja

V okviru dneva varčevanja bo jutri v dvorani občinskega sveta v Tržiču razdeljevanje štipendij srednješolcem tržiškega področja. Štipendije je dala na razpolago Tržaška hranilnica. Posebna občinska komisija je sestavila seznam dijakov, ki jih bodo nagradili. Štipendije so namenjene srednješolcem iz Tržiča in okoliških občin, vključno Ronke, Doberdob in Starancan.

Likof ob gradnji ljudskih hiš

Da bi proslavili napredek pri gradnji ljudskih hiš na odkup v Ul. Cipriani in Ul. Trieste v Gorici ter 24 stanovanj v Tržiču, je podjetje Romani, ki ima v zakupu zidavo, povabilo v sredo na večerjo svoje sodelavce ter vodstvo in geometre zavoda IACP.

Predsednik zavoda prof. Massimo Celie je ob tej priliki pohvalil podjetnika Romanija za dober napredek del, ki jih je prevzelo podjetje v času najhujše krize ter s tem mnogo pripomoglo k omilijenju brezposelnosti.

Romani se je zahvalil in poudaril dobro sodelovanje med ustanovo IACP in njegovim podjetjem.

Problem otroških vrtcev ONAIRC

Predsednik pokrajine dr. Chientarolli je odgovoril na zadevno vprašanje pokrajinskih svetovalk Seličeve in Tomasinove v zadevi otroških vrtcev ONAIRC. V odgovoru pravi med drugim, da prejemajo otroške vrtnarice komaj 40 odstotkov plače, ki jo prejemajo druge učiteljice. Lani je znašal proračun te ustanove 760 milijonov lir, od katerih je prispevala država 400 milijonov. Letos so stroški uprave narasli za 300 milijonov.

Do sedaj niso mogli najti potrebnih sredstev za kritje stroškov, pač pa so o položaju obvestili predsednika vlade ter zakladno in prosvetno ministrstvo, kot tudi predsednike deželnih odborov v Trstu in Trentu. Predsednik zagotavlja, da je že posredoval na pristojnih mestih za rešitev tega problema.

Sindikalne vesti iz Tržiča

Jutri sklicuje sindikat CGIL zborovanje vseh pristaniških delavcev iz Tržiča. Na njem se bodo pogovorili o problemih kategorije. Prisotna bosta pokrajinski sekretar Bergomas in sindikalist Tescari.

Sindikalni predstavniki kemičnih delavcev bodo imeli v četrtek 28. t.m. sestanek na zvezi industrijcev v Tržiču. Razpravljali bodo o proizvodni nagradi za delavce Solvaya.

Prepoved prodaje mošta do 29. oktobra letos

Župan Gorice Martina prepoveduje pred 29. oktobrom letos prodajo, za neposredno potrošnjo, mošta in koncentratov in uporabo mošta za popravo navadnih in žlahtnih vin. Kršilci bodo kaznovani.

SEJA ODBORA TRGOVINSKE ZBORNICE

Delegacija v Rimu zaradi proste cone ter mednarodnega železniškega prometa

Tajnik Poterzio je v Turinu poročal o mejnih prehodih v Julijcih

Pod predsedstvom inž. Quirina Rigonata se je sestal odbor trgovinske zbornice. Spomnili so se smrti matere odbornika Ballareja ter Elvire Colinellijeve. Predsednik Rigonat je nato poročal o svojem rimskem obisku, ki ga je opravil v družbi tajnika Poterzia in poslanca Zucallija. Na finančnem ministrstvu so se pogovarjali o upravi proste cone ter razdeljevanju jestvin.

Na ministrstvu za industrijo in trgovino so se pogovarjali s podtajnikom Ceccherinijem o prevozih in komunikacijah goriške pokrajine, zlasti pa o usposobitvi goriškega kolodvora ter kolodvora v Novi Gorici za prevoze blaga tretjih. O zadevi so bila poprej obveščena vsa prizadeta ministrstva in uprave; poslali so jim podrobno tehnično poročilo trgovinske zbornice ter komisije za prevoze. Vprašanje je bilo delno rešeno ravno v zadnjem času, saj bo mogoče, dasiravno v skrčenem obsegu, takoj začeti z nekaterimi trgovskimi dejavnostmi, ki naj bi se kasneje povečale ter se na takšen način uresničile zahteve zbornice, obrazložene pred tolikimi leti. Tehnične nadrobnosti tega ukrepa bodo znane, ko bodo izpopolnjeni ukrepi, ki jih pristojne uprave še vedno proučujejo.

Dr. Poterzio je poročal o svoji navzočnosti na prvem shodu v Turinu o mednarodnih alpskih prehodih, kjer je predložil tudi poročilo o obmejnih vprašanjih, povezanih z alpskimi prehodi v Julijcih.

Predsednik je poročal o pobudi deželne trgovinske zbornice za sklicanje mednarodnega shoda o izkušnjah načrtovanja za gospodarski napredek malih skupnosti. Shod, ki ga podpira tudi deželni odbor za načrtovanje, bo v Trstu od 25. do 27. oktobra, na njem pa bodo sodelovali predstavniki EGS ter evropskih organizacij OECD, SIOI in CISCE. Po obsežni diskusiji o zgornjih vprašanjih so odobrili mehanizacijo zborniške anagrafske službe ter seznama odbornikov.

Nenavaden incident z medvedom v Štivanu

Včeraj popoldne okrog 15. ure je 32-letni Elio Tomolo iz Štivana prinesel medvedom, ki jih držijo v ograjenem prostoru pri papirni tovarni «Timavo» nekaj kosti in ostankov mesa. Ko se je približal kletki pa mu je spodrsnilo in desna noga mu je zdrknila med prečkami ograje v kletko. Eden od medvedov ga je s taco udaril po nogi ter mu jo poškodoval. Ponesrečenca so odpeljali v tržiško bolnišnico, kjer so mu ugotovili rano na stopalu in ga pridržali za 10 dni na zdravljenju.

V Štivanu zgorel senik

V Štivanu je včeraj popoldne zgorel senik 46-letnega Dominika Pernarčiča, ki stanuje na št. 23. Ogenj je nastal v leseni zgradbi in kmalu zajel približno 150 stotov spravljenega sena. Prihiteli so gasilci iz Tržiča in nato še iz Trsta, ki so začeli gasiti požar. Po petih urah dela je gasilcem uspelo, da so preprečili vsako nevarnost. Požar je uničil seno in leseni senik, ki je stal ob stanovanjski hiši. Na srečo ni bilo človeških žrtev. Gasilci so ocenili, da je požar povzročil 200 tisoč lir škode. Pernarčič ni bil zavarovan.

Nezdravo dejanje ločniškega mladeniča

Preveliko količino neugotovljenih praškov, ki so ga spravili na rob življenja, je včeraj zaužil 24-letni Roberto Franzot iz Ločnika, Ul. Udine 66. Njegove nezdrave namene je prva opazila žena, ki je poklicala rešilni voz. Popoldne so ga sprejeli v bolnišnico, kjer preživlja kritične trenutke. Za primer se zanimajo tudi ločniški karabinjerji.

Prošnje v Doberdobu za ljudska stanovanja

Na županstvu v Doberdobu sprejemajo prošnje za dodelitev stanovanj v ljudskih hišah, ki bodo v bodočih mesecih na razpolago. Prošnje je treba napraviti na posebnem obrazcu, ki ga dobijo prizadeti na županstvu. Tam bodo dobili tudi podrobnejša pojasnila. Prošnje, ki so bile pred tem razglasom vložene na sedežu uprave ljudskih hiš (IACP) v Gorici, niso več veljavne in jih morajo priza-

Kino

CORSO. 17.15: «Colonello von Ryan», F. Sinatra in T. Howard. Ameriški kinemaskope v barvah.

VERDI. 17.15: «Agente segreto Jerry Cotton — Operazione uragano», G. Nader; ameriški barvni film.

MODERNISSIMO. 16.00: «La donna che non sapeva amare», Carroll Baker in Raf Vallone, ameriški barvni film, mladini pod 14. letom vstop prepovedan; zadnja ob 22.30.

VITTORIA. 16.45: «Quello strano sentimento», S. Lee in B. Darin. Ameriški film v barvah.

CENTRALE. 17.15: «Operazione Zanzibar», S. Cochran in H. Ness; ameriški cinemascope v technicolorju.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna «AL CORSO», Korzo Italia št. 89, tel. 24-43.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura v Gorici 14 stopinj ob 13.40, najnižja 3 stopinje ob 24.20; povprečne vlage 53 od sto.

KORISTNA SREČANJA OB MEJI

Izvedenca za vode iz Nove Gorice včeraj na pogovorih v Gorici

Predmet pogovora so bili načrti o izkoriščanju soških voda - Ponedeljski obisk novogoriških upraviteljev pri predsedniku pokrajine

Včeraj dopoldne sta bila na obisku pri pokrajinski upravi v Gorici predstavnik občinske uprave iz Nove Gorice dr. Rudi Rutar in inženir soških elektrarn Avgust Batič. Namen njunega obiska je bil, da bi dobila podatke o izkoriščanju soških voda na področju goriške pokrajine. Predsednik pokrajinske uprave je zaprosil inž. Fornasirja od konzorcija za izboljševalna dela na krminsko gradiščanskem področju, da je gostoma posredoval vse potrebne podatke v tej zadevi. Razgovor so imeli v sejni dvorani pokrajinskega odbora, trajal je več ur in so si ob tej priliki izmenjali tudi druge podatke, ki zadevajo izkoriščanja soških voda.

Za ta razgovor so se dogovorili v ponedeljek zvečer, ko so bili na obisku pri predsedniku pokrajinske uprave dr. Chientarolliju predsednik novogoriške občine dr. Joško Štrukelj, poslanec Milan Vižintin in občinski odbornik dr. Rudi Rutar. Teh pogovorov, ki so bili bolj zasebnega značaja, bi se moral udeležiti tudi goriški župan Martina, ki pa se je opravičil, ker je predsedoval seji občinskega sveta. Ponedeljski sestanek je trajal približno pol ure ter so si na njem izmenjali misli, kako nadaljevati pogovore o skupnih obmejnih problemih, ki so jih v zadnjih mesecih prekinili zaradi sestave novih upravnih odborov na Goriškem. V bližnji bodočnosti se bodo zopet sestali, saj je cela vrsta medsebojnih problemov, o katerih se je treba pogovoriti.

Menični protesti

V drugi polovici meseca septembra je bilo protestiranih na Goriškem 437 menic, ki so po posameznih občinah takole razdeljene: Gorica 163; Tržič 171; Gradiška 18, Škocjan 11, Ronke 15, Gradež 10, Krmin, Fogliano in Villesse po 9, Zagraj 7, Romans, Turjak 3, Doberdob, Farra, S. Pier in Starancan po 2, in Moša en protest.

Nesrečno prečkanje ceste

Prodajalec trgovine Orzan iz Gorice je včeraj opoldne povozil šolarja 8-letnega Maria Furlanija iz Ul. Italico Brass 34 ter mu zlomil desno nogo. Otrok je prečkal cesto, ko se je Roberto Borghes, star 16 let, z motociklom pripeljal po Ul. S. Pellico, namenjen v Carducijevo ulico. Otroka so takoj po nesreči z zasebnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer je njegov oče dežurnemu zdravniku pojasnil vzroke nesreče. Zapisnik je sestavila prometna policija.

Sezonski pripetljaj

Gasilce je včeraj vsa preplašena poklicala Ludmila Omittolo iz Ul. Rossini 17. Vžgal se je kerozen, ki je pritekel iz peči. Škode ni bilo nikakršne, le dosti preplaha v družini.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

8. SLOVENSKI ŠPORTNI TEDEN

V nedeljo 24. t. m. tekmovanje v atletiki

Urnik in navodila za nastopajoče

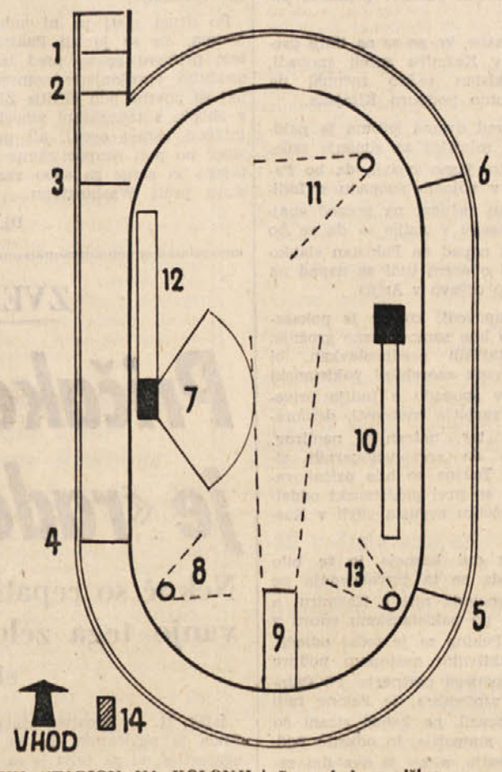

SOLSKI STADION NA KOLONJI

1. — start 110 m zapreke
2. — start 100 m
3. — start 80 m
4. — splošni cilj in start 400 m, hoja 2 km
5. — start 1500 m
6. — start švedske štafete
7. — skok v višino
8. — met krogle
9. — kopje
10. — skok v daljino
11. — met diska
12. — pomožno zaletišče daljine
13. — pomožni krog za kroglo
14. — glavna zapisniška miza

Atletsko tekmovanje letošnjega športnega tedna bo na šolskem stadionu na Kolonji (ustrezna postaja openskega tramvaja).

Urnik tekmovanja bo naslednji:

8.00 — zbor
8.15 — 80 m troboj, kopje
8.45 — 110 m zapreke (predteki), višina moški in troboj
9.00 — 1500 m
9.15 — 100 m (predteki)
9.45 — 400 m (predteki)
10.00 — disk, krogla troboj
10.15 — 100 m (polfinale)
10.50 — 100 m (finale)
11.00 — 80 m ženske (predteki), daljina ženske
11.50 — 80 m ženske (finale)
15.00 — zbor
15.15 — višina ženske, krogla ženske
16.00 — 110 m zapreke (finale), daljina moški, krogla moški
16.10 — 400 m (finale)
16.20 — hoja 2 km
16.50 — švedska štafeta 400X300 X200X100 m

Ker so atletska steza in zaletišča pokrita s posebno maso iz asfalta in kavčuka, ni dovoljena uporaba sprinteric, temveč morajo tekmovalci nastopati samo z gumijastimi copatami ali s čevlji brez žebljev.

Zaradi velikega števila prijavljenih naj se tekmovalci držijo naslednjih navodil:

Četrt ure pred začetkom tekme naj se javijo pri glavni zapisniški mizi za potrditev nastopa in naj nato gredo na kraj tekmovanja ali na start. Zamudniki bodo črtani s seznama.

Tekmovalci morajo takoj po koncu nastopa s stadiona.

Za vse ostalo veljajo mednarodna atletska pravila in pravilnik 8. športnega tedna.

SPORED PRVEGA DNE

Sobota 23. tm.

Ob 19.45 otvoritev
Odbojka (moški)
ob 20.00 odbojka *Cankar B-Opčine*
ob 20.30 *Škamperle B-Barkovlje B*
ob 21.00 *Breg-Kras*
ob 21.30 *Rocol-Dom Gorica*
ob 22.00 *Dom Rojan-Jadran*

SPORTNO ZDRUŽENJE BOR sporoča, da bo nogometno srečanje 8. slovenskega športnega tedna za tretje mesto med Zarjo iz Bazovice in Repnom, v nedeljo na stadionu «Prvi maj» ob 16. uri popoldne.

Sodil bo Alojz Stoka.

* * *

Prireditelji letošnjega 8. slovenskega športnega tedna vabijo vsa prijavljena društva, naj se s svojimi predstavniki udeleže svečane otvoritve te velike športne prireditve, ki bo v soboto, 23. t. m. v dvorani stadiona «Prvi maj» pri Sv. Ivanu v Trstu ob 19.45. Vsako društvo naj pošlje deset svojih tekmovalcev in tekmovalk v športnih dresih, da se bodo udeležili v okviru slovesnosti mimohoda. Zbor za tekmovalce je ob 19.15.

JUGOSLOVANSKI NOGOMET

Zmaga Olimpije nad Crveno zvezdo

Ljubljančani na desetem mestu lestvice

BEOGRAD, 21. — Ljubljanska Olimpija je danes pred beograjskim občinstvom zasluženo premagala pomlajeno moštvo Crvene zvezde s 3:2 (3:1). Olimpija si je z zelo korektno, požrtvovalno in izvrstno igro pridobila takoj simpatije okrog 10.000 gledalcev. Ljubljančani so popolnoma nadigrali precej zmedeno moštvo Crvene zvezde, ki je prikazalo nižjerazredno igro. Gole za Olimpijo so dali Arslanagić v 2', 15' in v 39', za Crveno zvezdo pa Milošević v 21' in Klenkowski v 38' iz enajstmetrovke. Z današnjo zmago je Olimpija dosegla šest točk in je na desetem mestu na prvenstveni lestvici pred Radničkim iz Beograda, Dinamom, Crveno zvezdo, Trešnjevko, Hajdukom in Železničarjem.

NOGOMET

PARIZ, 21. — V prijateljski tekmi je reprezentanca Sovjetske zveze premagala z 2:1 (1:0) francosko enajstorico Stade Francois.

* * *

LIEGE, 21. — V povratni tekmi turnirja za pokal pokalnih prvakov je Standard premagal Cardiff City 1:0 (0:0). Ker so Belgijci zmagali tudi v prvi tekmi (2:1), so se uvrstili v osmine finala.

* * *

GELEEN, 21. — Tekma turnirja za pokal Rappan med holandsko enajstorico Fortuna '54 in moštvom Lugana se je končala neodločeno 1:1 (0:1)

TELOVADBA

KIJEV, 21. — Telovadni dvoboj moških in ženskih reprezentanc SZ in Japonske se je zaključil z zmago sovjetskih predstavnikov. Med moškimi je bilo razmerje 288,5:288, med ženskim dvobojem pa 192,2:190,5. Med posamezniki je zmagal Sergej Djamidov, med ženskami pa Zinajda Drujinina.

IVAN REGENT

NEKAJ SPOMINOV NA IVANA CANKARJA

4.

Cankar je vedel prav dobro, da si mora v delavski stranki vsakdo vodilno mesto šele pridobiti s svojo požrtvovalnostjo, s svojim znanjem in s svojim marljivim delom. Biti intelektualec samo po sebi ni še nobenemu zagotavljalo vodilnega mesta v stranki. Hkrati ne verjamem, da si je Cankar mislil, da sta učenje v šolskih klopeh ali akademski titel, dasi je oboje zelo pomembno, že sama po sebi zadostno spričevalo za voditelja stranke. Saj se je smejal, kadar je slišal, da je kak intelektualec stavil določene pogoje za sprejem v stranko. Zato sem se navedenim Cankarjevim trditvam na njegovem zadnjem tržaškem predavanju čudil in se mi nikdar niso zdele in se mi tudi danes ne zdijo na mestu.

Poleg tega Jugoslovanski socialdemokratični stranki v Avstriji — ki je bila pač taka, kakršne so bile vse socialnodemokratske stranke — se po mojem, navzlic vsemu vendarle ne more očitati, da se ni zanimala za narodno vprašanje sploh, posebej še, da se ni zanimala za narodno vprašanje Slovencev. Saj je bila edina slovenska politična stranka, ki je imela svoj narodni program a po Cankarjevih besedah edina, ki je zahtevala zedinjeno Slovenijo.*) Celo njena tako obrekovana resolucija Tivolske konference je bila daleč bolj radikalna od Krekove «Majske deklaracije». Moremo reči, če se nam tako ljubi, da oboje, to je narodni program JSOS in Tivolska konferenca, ni bilo vredno piškavega oreha, toda bil je program, rezultat daljšega napora in razpravljanja, to je daljšega truda. In kakorkoli ni bil rezultat tega napora spodbuden, moremo danes mirno trditi, da ni bil zaman.

Naj ob tej priliki povem, da so na Primorskem in v Trstu, kjer je Cankar 1918 predaval, do tedaj stopili v stranko trije slovenski izobraženci: dr. Josip Ferfolja v Trstu, dr. Anton Dermota in dr. Henrik Tuma pa v Gorici. V času Cankarjevega predavanja sta bila med njimi samo še dva aktivna, kajti dr. Dermota je 1914 umrl. Resnično aktiven v stranki, delaven kot publicist, kot organizator in kot propagandist na shodih pa je bil v resnici od 1908 le pok. dr. Henrik Tuma, ki ni bil več mlad, dasi tudi on ni bil brez hib. Na Kranjskem smo več ali manj aktivnih intelektualcev imeli v stranki, kolikor je meni znano, poleg Etbina Kristana (ki pa je že 1914 odpotoval v Združene države Amerike) le Antona Kristana v Ljubljani, prof. Lončarja v Idriji, Albina Prepeluha ter Alojzijo Štebi v Ljubljani. Drugih aktivnih v stranki ni bilo.

* * *

Vse meščanske stranke so vedno očitale JSDS, da je tuje telo v narodu. Sme se ji očitati, da je bila reformistična, da ni bila revolucionarna, da je v takem ali takem primeru zavzela tako in tako napačno stališče — če se je to res zgodilo — da je bila internacionalna itd. Ne more se ji pa očitati, da je kot stranka bila protinarodna. Bila je protinacionalistična, ker je bila proti imperializmu in proti vojnemu hujskanju. Zato, ker je imela svoj poseben pogled na narodno vprašanje, se ji še ne more očitati, da je bila protinarodna.

Zgodovina in proces nastajanja Jugoslovanske socialnodemokratične stranke v Avstriji sta morda težja od nastanka in zgodovine drugih socialnodemokratskih strank v Avstriji in drugod; pravim morda, kajti tudi razvoj drugih delavskih strank ni bil lagoden. Pri nas pa — majhen narod, tedaj z nizkim številom delavcev, katerih večina je živela še z eno nogo na deželi in z vso podeželsko miselnostjo. Pravi proletariat je ob nastajanju Jugoslovanske socialnodemokratične stranke v Avstriji tudi sam šele nastajal. Stranka je bila tudi pri nas, kakor povsod, posledica zgodovinskega razvoja. Zato tedaj še nujno majhna stranka, ki poleg tega ali morda prav zato dolga leta ni imela, pravzaprav ni mogla imeti, v svojih vrstah razen Etbina Kristana nobenega drugega intelektualca. Pomanjkanje gmotnih sredstev v stranki, pomanjkanje zares socialističnih intelektualcev, pomanjkanje marksistične literature in še marsikaj drugega so bili problemi, veliki problemi, katere je stranka z velikimi napori premagovala in katere je bilo treba in je treba upoštevati, kadar se govori o Jugoslovanski socialnodemokratični stranki v Avstriji. Ali naj bi se bili delavci po težkem deseturnem delu lotili pisati brošure in prevajati Marxa in Engelsa? Nimam najmanjšega namena poveličevati njenih težav in zaslug, vendar moramo tudi do nje, to je do JSDS v Avstriji — kakor do vsakega zgodovinskega pojava — skušati biti objektivni. Ne prizanesljivi, marveč samo objektivni.

Mnenje Ivana Cankarja o Tivolski konferenci je znano in se je o njem tudi že pisalo. Glede Tivolske konference priznam, da med slovenskimi delegati ni zbujala nobenega zanimanja in da njeni sklepi niso bili prav nič razširjeni med slovenskimi delavci, dasi so bili njeni sklepi — ponavljam — neprimerno bolj revolucionarni in bolj odkritosrčni od Majniške deklaracije.

Vtis sem imel, da življenjski standard slovenskih delavcev tudi tedaj tem ni nudil prostora, da bi se mogli zanimati za taka vprašanja. Od ljudi, ki so trdo delali 10 ali 12 ur na dan in niso bili navzlic temu gotovi, da jim bo žena zvečer postavila kaj na mizo, ni bilo mogoče zahtevati, da bi se poglabljali v taka komplicirana vprašanja, kakršno je bilo na dnevnem redu na Tivolski konferenci. Še redki intelektualci je na žalost niso jemali resno. Toliko je res, da se je le redko kakšen od navzočih izobražencev oglasil k besedi. V Trstu je stranka s pomočjo «Ljudskega odra», z njegovimi predavanji in z diskusijskimi večeri uspela zbuditi med delavci zanimanje za razna družbena vprašanja, za resolucijo Tivolske konference pa ne.

Majhna anekdota:

Med govorom dr. Tume na Tivolski konferenci sem stopil v posebno manjšo sobo — ki je mejila na konferenčno dvorano — v kateri sta bila Ivan Cankar in dr. Dermota. Morebiti še kak drug sodrug. Cankar in Dermota sta se pogovarjala o konferenci in sta bila zelo nasprotna Kristanovi tezi, s katero je predlagal tudi jezikovno poenotenje vseh Jugoslovanov. Cankar in Dermota sta na ta račun zbijala šale, zraven zbijala šale neupravičeno tudi na račun dr. Tume, glede katerega sta trdila, da bo v prvi polovici svojega nastopa govoril za, v drugi pa proti Kristanovim tezam.

O stališču Jugoslovanske socialnodemokratske stranke do narodnega vprašanja sploh, posebej še do narodnega vprašanja Slovencev v Trstu, bom morda povedal nekaj več v sestavku o Etbinu Kristanu. Tu bi vendarle rad omenil, da je v Trstu, na Primorskem in v Istri stranka živela in delovala v jezikovno mešanih provincah; v atmosferi vročega narodnega sovraštva, katero so širile meščanske stranke, ki so zahtevale rešitev določenih vprašanj, vedoč, da stari avstrijski zakoni in nacionalistične strasti niso omogočale njihove rešitve; ali pa se je italijanska nacionalistična večina naslanjala na zastarele zakone bivše Avstrije, da bi preprečila rešitev manjšinskih zahtev, kar je vse skupaj poleg drugih zaprek zelo oteževalo tudi socialistično gibanje. Navzlic temu je stranka glede narodnih zahtev tržaških, istrskih in vseh primorskih Slovencev in Hrvatov praktično zavzemala, po mojem, pravilno stališče, dasi je imela v svojih vrstah tudi med vodilnimi člani take, ki so zahtevali, naj se stranka ne zanima za narodno vprašanje, češ da bo rešeno v socializmu, ki so torej gledali na narodno vprašanje agnostično. Toda njihova beseda in glas nista bila nikdar odločilna.

(Nadaljevanje sledi)

*) Cankarjev govor na volilnem shodu v Ljubljani leta 1907. Glej zgodovinski arhiv KPS stran 146-147. — I. R.

UREDNIŠTVO: TRST – UL. MONTECCHI 6, II. TELEFON 93-808 in 94-638 – Poštni predal 559 – PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II, Telefon 33-82 – UPRAVA: TRST – UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 – Telefon 37-338 – NAROČNINA: mesečna 800 lir – Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir – SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50.– din, mesečno 1.000.– in letno 10.000 din – Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-6374 – Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 – OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir. – Mali oglasi 40 lir beseda. – Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi – Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». – Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO – Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst